

Հայկական Լրատու

Армянский Вестник

Вірменський Вісник

ԱՊՐԻԼ - ՀՈՒՆԻՍ
АПРЕЛЬ - ИЮНЬ
КВІТЕНЬ - ЧЕРВЕНЬ

2011 №4-6 (52)

Информационно-аналитическое издание
общественной организации «Союз армян Украины»

Інформаційно-аналітичне видання громадської
організації «Спілка вірмен України»

«Ուկրաինայի Հայերի Միության»
տեղեկատվական-վերլուծական հանդես

Сегодня
в номере

У Києві побудують
кафедральний собор
Вірменської
Апостольської
церкви

стр. 24-28

Армянская диаспора
в Европе

стр. 38-41

Первые выпускники
армянской школы

стр. 40-41

Український тиждень
моди: Діана Агаян

ՄԵԾ ԵՂԵՌՆ - 96

стр. 6-19

96-ая годовщина Геноцида Армян
МЫ ЖИВЫ, ПОТОМУ ЧТО ПОМНИМ...

БОЛЬШЕ КАЧЕСТВА

vesta

НАЦИОНАЛЬНАЯ СЕТЬ АЗС

Пасхальна літургія та траурний молебінь

В Києві вшанували пам'ять жертв Геноциду вірмен

Пасхальна літургія та траурний молебень, присвячений пам'яті жертв Геноциду вірмен 1915 р., прозвучали в новій каплиці на території майбутньої вірменської церкви, де зібралася величезна кількість вірмен з Києва та сусідніх областей. Як відомо, будівництво вірменської церкви в Києві з різних причин затягнулося на довгі десятиліття, і сьогодні мало хто знає, що вірмени Києва, що поселилися тут ще за часів Київської Русі, в 14 столітті мали свою церкву Різдва Пресвятої Богородиці, яка згоріла в середині сімнадцятого сторіччя під час великої міської пожежі. З тих пір і до теперішнього часу київські вірмени не мали власної церкви, а релігійні обряди проводили в невеликій каплиці на території Муніципального університету або біля дзвіниці вірменської церкви на Подолі. Лише в 2010–2011 рр. стараннями Його Високопреосвященства архієпископа Григоріса Буніатяна і керівництва Вірменської громади Київська міськрада виділила понад гектар землі в Дарницькому районі столиці для будівництва нової вірменської церкви і вірменського національно-культурного центру.

17 квітня архієпископ Григоріс Буніатян та настоятель київської парафії отець Ованес освятили нову каплицю, а 24 квітня у дворі майбутнього київського храму було встановлено і освячено два Хачкари з Вірменії. Обидва меморіальні пам'ятники присвячені пам'яті вірмен жертв Геноциду. Замовниками та спонсорами пам'ятних Хачкарів з'явилися – голова Київської вірменської громади Тигран Карагезян, депутат Святошинської райради Артур Карапетянц і депутат Київської міськради Віктор Гринюк.

Там же відбувся численний мітинг, на якому виступив Надзвичайний і Повноважний посол Республіки Вірменія в Україні Андранік Манукян, Президент Спільки Вірмен України Айк Памбукчян, депутат Київської міськради Віктор Гринюк і Перший посол України у Вірменії Олександр Божко.

Президент САУ Айк Памбукчян та Надзвичайний і Повноважний посол Республіки Вірменія в Україні Андранік Манукян

Перший Надзвичайний і Повноважний посол України у Вірменії Олександр Божко та Андранік Манукян

Депутат Київської міської ради Віктор Гринюк зазначив, що Київська міська рада – найбільший в Україні регіон, де Геноцид вірмен був визнаний і засуджений на рівні міської Ради депутатів

Редакция

Учредитель:

Всеукраинская Ассоциация Общественных Организаций «Союз Армян Украины»

Редакция:

Главный редактор: Медея Атян
Артем Караджян
Тигран Авакян
Самвел Азизян
Маргарита Торосян
Գլխավոր խմբագիր՝ Մեդեա Աթյան
Արտեմ Կարաձյան
Տիգրան Ավագյան
Սամվել Ազիզյան
Մարգարիտա Թորոսյան

Редакционная коллегия:

Айк Памбукчян
Самвел Тигранян
Сурен Сардарян
Հայկ Փամբուկչյան
Սամվել Տիգրանյան
Սուրեն Սարգսյան

Адрес редакции:

01601, г. Киев, бул. Леся Украинки, 34, оф. 502
Тел./факс: (044) 461-9122
г. Одесса, Гагаринское плато 5, Армянский культурный центр
Редакция газеты:
E-mail: armvestnik@ukr.net
Издание выходит при поддержке Одесской областной государственной администрации и Одесского областного совета

Подписной индекс 96301
Всю ответственность за точность и содержание рекламной информации несет рекламодатель.
Отпечатано в типографии «ВМВ», г. Одесса, пр. Добровольского, 82-А.
Тел.: (0482) 52-33-03.
Тираж 10 000 экз.
Заказ №
Свидетельство о регистрации КВ №11156-36Р от 13.04.2006 г.

Ни слова о политике

Ни слова о политике, только о человеке, одном из многих, кто протянул руку помощи в минуту слез, потери и скорби.

Это не новость, не реклама, не бегущая строка, это память и благодарность. Прошло уже больше 22 лет со дня трагедии, разыгравшейся на древней армянской земле, принесся невосполнимые массовые людские и материальные потери.

Землетрясение практически до основания разрушило два города на севере Армении – Спитак и Леникан (нынешний Пюмри), свыше ста деревень. Еще несколько городов были разрушены частично. В этот день, по официальным данным, погибло 25 тыс. человек, 140 тыс. стали инвалидами, а полмиллиона людей лишились крова.

«В Армении помнят ту помощь, которую Вы оказали людям, потерявшим от страшного землетрясения, а в особенности – наиболее пострадавшему городу Спитак. От имени армянского народа выражаем Вам и всему

украинскому народу благодарность за участие в восстановлении города после землетрясения». Это письмо было прислано от властей Армении на имя действующего президента Украины – Виктора Януковича. В то время Виктор Янукович работал генеральным директором крупного производственного объединения – «Донбасстрансремонт», насчитывающего более 30 тысяч трудящихся. Имея громадный опыт работы в экстремальных условиях, полученный, в частности, на работах по ликвидации последствий аварий на шахтах и в целом в горной промышленности, В. Янукович с самого начала принимал актив-

ное участие в оказании помощи пострадавшим от землетрясения. Под его руководством происходили комплектовка спасательных отрядов и строительных подразделений, организация их работы на месте аварии, обеспечение работ по ликвидации последствий землетрясения необходимыми материалами и механизмами. Янукович лично принимал активное участие в разработке и осуществлении оперативных мероприятий по оказанию необходимой помощи людям.

В знак благодарности в 2004 году на одной из привычных правительственных встреч Украины и Армении произошло волнующее событие: по поручению президента Армении премьер-министр государства Андроник Маргарян вручил Виктору Януковичу медаль Анания Ширакаци за организацию

гуманитарной помощи и личный вклад в восстановление Армении после землетрясения 1988 года. А также именем Януковича названа улица в Спитаке и поставлен памятник.

«В их душах, на их лицах горе и надежда сплелись воедино, поэтому работали много, и практически не отдыхали. Многие сутками не выходили из кабин тракторов... Зачастую там же и ночевали. Все понимали, что дорога каждая минута, что там, под завалами, еще могут находиться живые люди. И пока оставалась эта надежда, об отдыхе и речи не шло», – вспоминает Виктор Янукович.

Планета содрогнулась, когда ее облетела весть о страшном бедствии. Буквально с первых часов после трагедии Армения стала получать многочисленные предложения о помощи и содействии со всех концов света. Помощь оказали 111 государств всех континентов, международные и региональные организации. Это правительственные, общественные, женские, молодежные, религиозные, благотворительные организации, учреждения системы ООН. Взрыв мирового сострадания и милосердия пересилил политические разногласия и различия. Это подтверждает, в частности, и то, что на помощь пришли страны, даже не имевшие дипломатических отношений с Советским Союзом – например, Израиль, Южная Корея, Чили, ЮАР. Как

сказала Мария Матиос, «у крови нет нации», мы должны подставлять плечо, протягивать руку всем, кто оказался в беде, независимо от политических взглядов, цвета кожи и родственных уз. Что и сделали множество стран и людей в частности. Правительство Франции направило в Ереван 180 спасателей, врачей, медикаменты. Прибыли врачи и спасатели из Швейцарии, Великобритании, Израиля, ФРГ, США. Руку помощи протянули Италия, Япония, Китай и другие государства. В аэропортах Еревана и Ленинакана разгружались самолеты из разных стран мира с оборудованием и предметами первой необходимости.

Широкую благотворительную деятельность в Армении развернула всемирно известная мать Тереза. Зону бедствия посетили такие известные общественно-политические деятели, как премьер-министр Великобритании Маргарет Тэтчер, конгрессмен США Роберт Доул, Джесси Джексон, сын и внук тогдашнего президента США Джорджа Буша (сын в настоящее время – губернатор штата Флорида), супруга президента Франции, председатель французской общественной гуманитарной организации – фонда «Франс-Либерте» Даниэль Миттеран, Шарль Азнавур и многие другие. Большую помощь оказала прибывшая в зону бедствия супруга премьер-министра Италии Мария Фанфани. При её поддержке в Спитаке был создан «Итальянский городок» на 204 сборных домика.

Низкий поклон всем, кто разделил горе и оказался с Арменией в трудную минуту.

**Ирина Костюк
Lilit Sarkisian**

Президент Украины встретился с представителями религиозных конфессий

Президент Украины Виктор Янукович впервые встретился с представителями разных конфессий Всеукраинского совета церквей в Киеве. «Для меня это – возможность выразить искреннее уважение ко всем вам и обсудить вопросы, существующие в государственно-церковных отношениях», – отметил президент. Он поблагодарил представителей различных конфессий за то, что они приняли участие во встрече, а также поздравил представителей христианских церквей с предстоящим праздником Пасхи, а иудеев – с Песахом.

На встрече присутствовал глава Украинской епархии ААЦ архиепископ Григорис Буниатян. Глава Украинской епархии поблагодарил государство за религиозные свободы и демократические подходы в отношении к разным конфессиям. По словам Буниатяна, государство всегда оперативно реагирует на проблемы церквей. Глава Украинской епархии попросил президента Украины посодействовать ускорению согласительных аспектов, связанных со строительством армянского кафедрального собора в Киеве. Архиепископ Буниатян поблагодарил Виктора Януковича за его миссию в Армении во время землетрясения в Спитаке. Также Григорис Буниатян высказал соболезнования в связи с годовщиной Чернобыльской трагедии.

В Киеве завершилась VI международная научно-практическая конференция «Софийские чтения», посвященная 1000-летию Софии Киевской

В работе конференции приняли участие более ста ученых из разных стран мира. С содержательным докладом об армянском монастыре Святого Спасителя в Крыму выступила кандидат исторических наук, заведующая отделом истории культуры и изучения памятников «НИЦ кримоведения» Татевик Саргсян. В своем докладе она досконально охарактеризовала состояние и перспективы сохранения средне-

вековых армянских архитектурных памятников Крыма. Напомним, что на территории Украины находится самое большое количество старинных церквей, исторических архитектурных памятников, множество надгробий и хачкаров армянской диаспоры. В самой Софии Киевской – главном храме Киевской Руси, находится большое количество армянских настенных граффити, которые вместе с ком-

плексом Софийского собора включены в список мирового наследия ЮНЕСКО. В настоящее время в разных регионах страны усилиями и энтузиазмом нескольких ученых-арменоведов ведется кропотливая работа по систематизации огромного культурно-исторического наследия армян Украины.

Союз армян Украины
www.kaio.kiev.ua

Кандидат исторических наук Татевик Саргсян – участник VI международной научно-практической конференции «Софийские чтения»

Чрезвычайный Посланник и Уполномоченный Министр РА Дживан Мовсисян беседует с украинскими арменоведами – историком Татевик Саргсян (г.Симферополь) и архитектором Марией Арсенян (г.Киев)

23 апреля в Одессе почтили память

Колонна, состоящая из молодежи в красных, синих и оранжевых футболках (цвета армянского флага), стартовала на площади 10 Апреля и прошла с лозунгом «Мы живы, потому что мы помним» до Армянской Апостольской церкви, где участники почтили память жертв Геноцида. В акции приняли участие около 200 человек – представители Одесской армянской общины и общественности города.

Как отметила вице-президент армянской общины Одессы Маргарита Торосян, «цель наша большая – чтобы Турция и весь мир признали факт Геноцида, потому что история показывает: если бы в свое время это было принято, если бы мир вовремя содрогнулся и правильно себя повел, то не было бы Освенцима и остальных ужасов».

СПРАВКА: Ежегодно 24 апреля отмечается День памяти жертв Геноцида армян в Османской империи. В 1915 году в Стамбуле были арестованы и позднее умерщвлены более 800 представителей армянской интеллигенции, а всего в тот период погибло около 1,5 миллиона армян. 18 июля 1987 года Европейский парламент принял Резолюцию, согласно которой события 1915-1917 годов в Турции квалифицированы как Геноцид по отношению к армянскому народу.

<http://odessaglobe.com>

жертв Геноцида армян 1915 года

АРМЯНСКИЙ ГЕНОЦИД

23 апреля Армянская община в Одессе в очередной раз провела «День памяти», посвященный жертвам геноцида. Мои предки, болгары, почти 500 лет жили под турецким рабством. Нашу огромную по территории страну, как и Древнюю Армению, захватила Османская империя и уничтожила наш народ дикими способами. Мы, болгары, знаем, что такое историческая боль по потерям. Она передается, как и у вас, от поколения к поколению. Мы тот народ, который лучше всех ощущает боль армянского народа от геноцида, потому что она одинакова с нашей болью. В Одессе и области 200 лет живут потомки первых беженцев из Османской Турции. Они сохранили свою историю в грустных песнях. Нас очень многое связывает с вами, армянами, пережитыми в турецком рабстве и геноциде потерями и страданиями. В Болгарии живет большая армянская община, которая трудится на благо общей Родины с болгарскими. В болгарскую историю, литературу, в научный и культурный мир вписаны имена многих выдающихся талантливых армян. Мы не могли не быть вместе с вами, дорогие мои, в этот поминальный день. Потому что и мы помним прошлое.

В начале 19-го века Младотурецкая революция в Турции победила. Новое правительство младотурков провозгласило внутренний политический курс: ассимиляция армянского населения в Османской империи.

Министр внутренних дел Турции Талаат паша, военный министр Энвер паша и Джамал паша – глава Центрального секретариата Комитета «Иттихат» («Партия единства»), подписали секретный документ, в котором обращались ко всем руководителям вилайетов и к командующим гарнизонами. Цитируем циничные строки из Официальной инструкции:

«Пользуясь возможностью, предоставленной войной, мы решили подвергнуть армянский народ окончательной ликвидации, высылая его в пустыню Аравии.

Правительство и Великий комитет «Иттихат» должны приступить к осуществлению этого приказа – 24 апреля 1915 года».

И приступили. Началось с арестов и уничтожения армянской интеллигенции – врачей, писателей, артистов, юристов, национальных и религиозных деятелей.

После уничтожения армянской передовой общечеловечности, началось массовое выселение населения в пустыни Месопотамии и Сирии. Без воды и еды шли колонны армян. Мало кому удавалось вынести эти адские муки.

Турки издевались и убивали стариков, женщин, детей. Не щадили грудных младенцев.

В результате геноцида армян, в периоде 1915–1916 годов, погибло более полутора миллиона людей.

Еще циничнее звучит обращение Талаат паши к американскому послу Моргантау в 1916 г.:

«Армянского вопроса отныне не существует, поскольку не существуют и сами армяне. И, так как, все армяне умерли, не оставляя наследников, следовательно, все их деньги должно получить турецкое правительство. Наше правительство должно пользоваться этими деньгами. Можете ли Вы помочь мне в этом вопросе?»

В 1919 г. турецкая военная, чрезвычайная инстанция приговорила к смертной казни организаторов истребления и депортации армянского народа –

Талаат пащу, Энвера пащу и Джамала пащу.

Но уничтожение армянского народа продолжалось до 1923 года.

Термин «геноцид» был впервые введен в обиход в начале 30-х годов 20-го века польским юристом Рафаэлем Лемкиным, а после Второй мировой войны получил международный правовой статус, как понятие, определяющее тягчайшее преступление против человечества.

Лемкин под «геноцидом» подразумевал резню армян в Турции в годы Первой мировой войны.

Спустя несколько десятилетий, во второй половине восьмидесятых годов XX-го века, Комиссия ООН по правам человека квалифицировала истребление армян в 1915–1916 годах, как геноцид.

18 июля 1987 г. Европейский парламент принял Резолюцию, согласно которой признал эти события геноцидом. Некоторые страны также признали геноцид армян. И Турция должна пересмотреть свои действия в прошлом и признать злодеяния, как признала свой геноцид Германия. Этого хотя, прежде всего, молодые армяне, чтобы в будущем не повторялось безумное уничтожение народов.

В те страшные годы, около 600 000 армян сумели бежать и нашли приют во многих странах мира. В Одессе были приняты более 4000 беженцев. В городе были организованы акции по сбору средств. Одесские газеты постоянно информировали общественность

о преступлениях в Турции, совершаемых против армянского народа.

С тех пор беженцы и их потомки успели прижиться в Одессе. Выросла интеллигенция, которая вносит свой вклад в развитии города. Армяне построили церковь, Культурный Центр, создали свою Общину, молодежную организацию, танцевальный ансамбль, издают журнал «Армянский вестник», идет телевизионная передача «Армянский час». Дети изучают родной язык, историю и культуру своего народа в воскресной школе. И каждый год отдают дань памяти жертвам геноцида.

За 8 лет геноцида, физическое уничтожение коренного армянского населения, сопровождалось уничтожением памятников духовной культуры.

В 1914 г. общее число армянских храмов на территории Армении, захваченной Турцией, составляло 2 549. По данным Юнеско в 1974 г. из оставшихся, после геноцида 913, полностью исчезли 464 храм ов, остальные представляли собой руины и нуждались в капитальной реставрации.

В этом году было организовано шествие с площади «10 апреля» до Армянской церкви. То, что выбрана площадь Победы над фашизмом, символично связывает армян с их победой над Смертью, потому что почерк злодеяний младотурков и немецких фашистов был один и тот же.

В интервью, которые я брала, члены Одесской армянской молодежной

организации и школьники говорили, что они знают историю геноцида. Они пришли поддержать дедов и отцов. Они скорбят вместе с ними и хотят, чтобы геноцид был признан миром и Турцией, чтобы все люди на планете жили спокойно без ужасов и бед.

Акоп Оганесян, (почетный железнодорожник станции Пересыпь в Одессе) и Грант Григорьянц (председатель общества памяти маршала Бабаджаняна), рассказали, как их родители бежали во время геноцида. Турки заставляли армян принять мусульманскую веру. Тот, кто отказывался, был казнен. Путь беженцев был очень тяжелый и долгий. Передвигались с одного места на другое. Некоторые женщины рожали в пути. Многие умирали в дороге.

Их вывод был один и тот же: **«Злодеяния, совершенные турками – настоящий геноцид, он не может остаться безнаказанным!»**

Ашот Сарибекян (предприниматель), Армен Арзуманян (врач травматолог), Каринэ Оганнисян (психолог, преподаватель армянского языка в воскресной школе), Анна Геворкян (директор Армянского культурного центра), Маргарита Торосян (вице-президент Армянской общины) Медея Атян (главный редактор

журнала «Армянский вестник») говорят, что почти каждая армянская семья потеряла близких и родных, а родственников до сих пор ищут и находят в разных странах мира.. Поэтому эту память не не сотрут никакие века. Дети рождаются с этой болью.

Поэтому каждый год надо напоминать миру об этом, чтобы не допустить в будущем повторения такого злодеяния.

Идет колонна молодого поколения по улицам Одессы. Шествие останавливается у церкви, пред Хачкаром. Дети, молодежь и взрослые возлагают цветы.

Хачкары символизируют христианский крест и вселенную – холодный камень, оживший под пальцами мастеров, в честь определенного события. Такие памятники можно найти только в Армении. Храмы и Хачкары – это реликвии духовного величия Древней Великой Армении. Они не умерли, они затихли в своих воспоминаниях – символы памяти и вечной жизни, возродившейся из пепла.

«Шествие армян до Гагаринского плато, маленький путь, – как сказала Маргарита Торосян, – по сравнению с той длинной и трудной дорогой, которой прошли наши предки, но его мы прошли в память погибших поколений».

Академик Герберт Камалов в своем выступлении подчеркнул, что надо строить будущее, которое не должно быть окрашено ненавистью. Оно должно конструироваться в рамках реального делового развития и исторического прошлого. На безнаказанности нельзя строить политические модели, потому что такая ситуация наносит более вреда, чем пользу. Нужно признать геноцид, как немцы признали преступность своего режима. И еще – не забывать, что армяне древняя, живучая, самоутверждающаяся нация.

Одесские армяне влились в украинское многонациональное общество. Они живут, трудятся, учатся вместе со всеми национальностями в дружбе и мире в своей новой Родине. Они любят Одессу, потому что, как сказал Ашот Сарибекян: «... армяне и одеситы схожи по характеру и живут вместе, как родные. А Армения? Армения – святое. Ее любят все армяне. Два часа на самолете и ты – в Армении».

Армения, хотя и осталась маленькой по территории, она жива со своим народом, со своей прекрасной природой, со своими древними памятниками. Она есть и существует так же, как существовала еще в 9-м веке до нашей эры. Уставшая от войн, насилий и испыта-

ний, она прокладывает себе будущее.

Живут армяне по всему миру и радуются жизни, потому что, как говорили древние, солнце светит для всех, Бог сотворил жизнь, и только он может ее уничтожить.

Я была на площади, с оператором Александром Кисловым снимали шествие и поминальный митинг, брала интервью, слушала выступления, всматривалась в печальные глаза армян. Потом стала изучать материалы по геноциду. Я работала над передачей со слезами на глазах, с открывшейся раной в душе. Но мы живем в другое время. Мы счастливы, что нашим предкам помогли выжить другие народы и государства, что мы живем, что наши имена: «болгары» и «армяне» живут. Мы генетически закаленные древние народы, мы живучие. Наши страны не стерты с карт мира, они есть, как и в древности со своими именами: АРМЕНИЯ и БОЛГАРИЯ.

«НЕЛЬЗЯ ПОГАСИТЬ ТО, ЧТО НЕ УГАСАЕТ!». «Не се гаси туй, що не гасне!» – писал в начале 20-го века – наш поэт Гео Милев.

Мы с вами, дорогие армяне, и беде и в радости.

Ганна Вхндур
Главный редактор
телевизионной передачи
«Болгары»

В Киеве прошел круглый стол, посвященный памяти жертв Геноцида армян 1915 г.

22 апреля в столице Украины прошел круглый стол, посвященный обсуждению актуальных вопросов, связанных с проявлениями Геноцида и его последствий.

По итогам работы круглого стола было принято коллективное обращение к Президенту и Верховной Раде Украины с просьбой о законодательном признании Геноцида армян 1915 г.

На форуме была дана правовая оценка и осуждение как упреждающий фактор в предотвращении подобных злодеяний против человечества. В работе круглого стола приняли участие Чрезвычайный и Полномочный посол Республики Армения в Украине Андраник Манукян, видные украинские общественные деятели, писатели, ученые, представители национальных общественных организаций Украины. Участниками форума было принято обращение к Президенту и Верховной Раде Украины с просьбой осудить и признать на законодательном

уровне Геноцид армян.

Инициатором и организатором круглого стола выступил Союз армян Украины и Посольство РА. По окончании круглого стола состоялась пресс-конференция, на которой выступил Президент Союза армян Украины Айк Памбухчян и Глава Украинской епархии Армянской апостольской церкви Его Высокопреосвященство Григорис Буниатян.

Участники круглого стола приняли коллективное обращение к Президенту и Верховной Раде Украины.

**Союз армян Украины.
Фото А. Погосян, С. Азизян**

В Украине прошли мероприятия памяти жертв Геноцида армян

В разных городах Украины прошли акции памяти жертв Геноцида армян. Мероприятия начались 9 апреля в Киеве. В киноклубе «Революция», в помещении общества «Мемориал», прошел показ документальных фильмов из серии «Обыкновенный геноцид». Перед показом эксперт ИАЦ Analitika Ерванд Ервандян рассказал об истории Геноцида армян в Османской империи.

Как сообщил глава Украинской епархии ААЦ Григорис Буниатян, 24 апреля во всех армянских церквях и часовнях Украины прошли панихиды за упокой невинно убиенных в годы Геноцида армян. В Киеве прошла церемония поминовения жертв Геноцида армян в часовне, которая расположена на новом участке, выделенном столичными властями Украинской епархии ААЦ для строительства кафедрального собора. Часовня находится на перекрестке улиц Горловская и Черниговская (адрес еще не присвоен).

В Армянском Культурном Центре состоялась презентация книги «Геноцид армян глазами одесситов». Автор Давид Давтян, учитель истории воскресной школы, патриот, считающий, что осознание содеянного преступления против армянского народа вынуждает предпринимать шаги для восстановления исторической справедливости и отдавать дань уважения миллионам невинно убиенным. Ужасы массовых погромов, насилия и беспрецедентного вандализма преследуют мир и словно призраки, не находящие покоя, ждут судного часа над преступниками, совершившими это великое злодеяние против цивилизации. Каждая книга, статья, строка, повествующая о геноциде армян – это

отдельно взятая история, разграбленного и вырезанного армянского города, деревни, разрушенного монастыря, невинно убитого человека, семьи.

Эта книга представляет собой одну из таких историй. По крупицам собранные и восстановленные материалы освещают жизнь армянской общины в Одессе, которая превратилась в пристанище для беженцев – многих армян, чудом спасшихся во время геноцида. Особое внимание заслуживают сохранившиеся в Одессе и дошедшие до наших дней документы и материалы, позволяющие представить общественности ранее неизвестные свидетельства и доказательства геноцида армянского народа.

Президенту України Януковичу В.Ф.
Верховній Раді України

ЗВЕРНЕННЯ

Учасників круглого столу
«Геноцид вірмен 1915 р. – злочин проти людства»

Шановний Вікторе Федоровичу!
Шановні депутати Верховної Ради!

Звертаємось до Вас у переддень 96-ї річниці геноциду вірменського народу.

24 квітня 1915 р. Османська Імперія розпочала масове знищення вірмен. Жертвами різанини та масових страт 1915-1923 рр. стали 1,5 мільйони осіб, 350 тисяч змушені були залишити свої споконвічні землі і розвіятися по світу, а на території сучасної Туреччини залишилося приблизно 82 тисячі із трьох мільйонів вірмен, що мешкали там на початку ХХ сторіччя. Геноцид вірмен, за визначенням відомих міжнародних правників, став першим у ХХ сторіччі широкомасштабним злочиним, спрямованим проти народу за етнічною ознакою. Після Другої світової війни геноцид був кваліфікований як найважчий злочин проти людства. ООН прийняла ряд рішень про геноцид, з яких є Конвенція про незастосування строку давності до військових злочинів проти людства (1968).

Злочинні дії тодішнього імперського турецького уряду містять у собі всі ознаки геноциду і підпадають під його визначення в міжнародному праві. Саме тому вони передбачають загальний осуд таких дій, незалежно від терміну давності. В Декларації про незалежність Вірменії, прийнятій Верховною Радою Вірменської РСР 23 серпня 1990 року, проголошено, що «Республіка Вірменія підтримує справу міжнародного визнання геноциду вірмен 1915 року в Османській Туреччині та Західній Вірменії».

Багато країн визнали цю трагедію вірменського народу геноцидом. Серед них Франція, Швеція, Росія, Канада, 44 із 50 штатів США, Уругвай, Ліван, Польща, Аргентина, Швейцарія, Бельгія, Словаччина, Нідерланди, Греція, Кіпр, Ватикан, дві провінції Австралії, 35 суб'єктів Італії, міський парламент столиці Болгарії та інші.

Вимагає офіційного визнання Туреччиною факту геноциду вірмен і Європейський Союз, що є однією з головних перепон на шляху євроінтеграції Туреччини.

Український народ, який у 1932-33 рр. пізнав на собі жахіття сталінського Голодомору, як ніхто розуміє біль братнього народу, що прагне історичної справедливості. Однак наша держава, яка продемонструвала всьому світу відданість ідеалам свободи і демократії, на жаль, офіційно, поки що не визнала факт геноциду вірменського народу.

Звергаємось до Вас з проханням підтримати вірменський народ і схвалити на законодавчому рівні визнання та засудження геноциду вірменського народу в Османській Імперії.

22 квітня 2011р.

м.Київ

Затик и Геноцид... совпадение или знак...

Христос Воскрес!
Воистину Воскрес!
Событие Воскресения Христова – самый большой и светлый христианский праздник. Этот праздник еще называют Пасхой, по армянски – Затик. Затик происходит от слова «зател» (quntl) – «разделять, отделять». Армянская церковь призывает отделиться (покаяться) от грехов и возвратиться к Богу.

Но в этом году 24 апреля для армянского народа было не только великим праздником, но и днем великой трагедии. Ведь 24 апреля – День Геноцида армян.

В этот день любой армянин, независимо от того, где находится, вырос и живет, – чтит память жертв Геноцида. Уничтожение 1,5 миллиона армян в Османской империи считается первым **Геноцидом XX века**. Знаменательный факт, что два таких великих события совпали. Уже в четвертый раз праздник Пасхи и День трагедии армян совпадают. Такие совпадения были в 1927 г., 1938 г., 1949 г. и теперь вот в этом, 2011 г. Покаяться и возвратиться к Богу..

Спустя 96 лет люди не перестают ужасаться страшным фактам истории, связанным с уничтожением армян. И никак не могут смириться с несправедливостью, которая до сих пор торжествует. Надо, чтобы мир признал факт Геноцида армян.

Сама дата 24 апреля 1915 года, на самом деле, носит весьма условный характер с точки зрения обозначения временных рамок первого геноцида в истории современного человечества. Существует масса книг и документов на эту тему, они опубликованы и вполне доступны сегодня любому исследователю и даже просто «путешественнику» по Интернету.

Сегодня, мало кто в мире (не считая, конечно, Турции) способен прямо отрицать факт геноцида армян в 1915–23 гг. В Анкаре пытаются сместить акценты с достоверности самого факта на его толкование: дескать, да, жертвы были, но османские власти изначально не планировали депортацию, а лишь оперативно реагировали на происходящее в интересах своих подданных.

Пусть те страны, которые на стороне жестокости и несправедливости, обратят внимание на совпадение дат. Это знак... Знак Всевышнего... Покаяться и возвратиться к Богу..

Эрмине Григорян

ՈՒԿՐԱԻՆԱԿԱՆ ՍՓՅՈՒՌՔԻ ՀԱՅԵՐԸ ՀԻՇՈՂՈՒԹՅԱՆ, ԽՈՆԱՐՅՈՒՄԻ ԵՎ ՀԱՐԳԱՆՔԻ ՏՈՒՐՔ ԵՆ ՄԱՏՈՒՑՈՒՄ ԱՆՄԵՂ ԶՈՐԵՐԻ ՀԻՇԱՏԱԿԻՆ...

Ցեղասպանությունը ահավոր ոճիր է: Դա բաց վերք է, որ երբեք չի սպիանում: Ցեղասպանություն... դաժան ու կսկծալի իրողություն, իրական ու արյունոտ պատմություն, որ աղաղակի է նման, որ սակայն 96 տարի է, թուրքիայի ղեկավարությունը ժխտողական, մերժողական քաղաքականություն է վարում... Իսկ Դեր-Ջորի անապատների անմեղ զոհերը մեզանից ծաղիկներ չեն պահանջում, այլ՝ արյունաշաղախ գանգերի հատուցում...

Ուկրաինայի բոլոր հայաշատ քաղաքներում ու բնակավայրերում

ապրիլի 23-24-ին Մեծ եղեռնի 96-ամյակին նվիրված միջոցառումներ, եկեղեցիներում պատարագներ, ջահերով երթեր տեղի ունեցան, հիշողության, հարգանքի ու խոնարհումի տուրք մատուցեցին անմեղ զոհերի հիշատակին: Օդեսայի «Ապրիլի -10» հաղթանակի հրապարակից մինչև Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցի և մշակույթի կենտրոն հայ համայնքի ներկայացուցիչները և երիտասարդությունը քայլաքայլ կազմակերպեցին և ծաղկեփնջեր դրեցին խաչքարի մոտ, հոգու լուսավոր

ջահերի և ձեռքերի մոմերի լույսերով հարգեցին անմեղ զոհերի հիշատակը:

Հայոց Մեծ եղեռնի զոհերի հիշատակի խաչքարի մոտ կիրակնօրյա դպրոցի «Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչ» գրական - ազգագրական ստուդիայի սաները՝ մատաղ սերնդի այս ներկայացուցիչները՝ Ազգանուշը, Մարատը, Սյուզաննան, Նինան, Նազելին և մյուսները այնպիսի հուզականությամբ արտասանեցին Սիվա Կապուտիկյանի ստեղծագործություններից, որ շատերի աչքերին արցունքներ երևացին...

Եղել է մի հին, մի հաշտ ժողովուրդ՝
Ծվարած հողում իր բիբլիական.
Քարի՜ց է քանել իր հացը ավուր,
Քարի՜ն է տվել ծիրքերը իր բյուր,
Մեղմել մռայլը ժայռեղեն իր տան:
Եվ նվիրումով այրվող իր սրտի
Կանգնել է վեմե՜ր, սյուճե՜ր,
խոյակնե՜ր,
Իր քաղաքներն ու շենե՜րն է հիմնել,
Իր մեսրոպատառ գրերն է երկնել,
Տաղերգել վասըն սիրո ու վարդի,
Հյուսել իր արդար վիպե՜րգը Դավթի,
Եվ միշտ՝ իր հոգով, իր հին վիպերգով,
Հանապազօրյա խոսք ու աղոթքով...
Ապավինելով ճեղմակ իր աստծուն՝
Խաղաղություն է երազել անսուտ

Աշխարհի՜ն, իրե՜ն ու ամենեցու՜ն...
Օհ, գարնա՜ն ամիս, ապրելո՜ւ ապրիլ,
Դու, որ բերում ես ծաղիկներ ու կյանք,
Ինչ՞ու դու դարձար մահվան տարելից.
Մահո՞վ մնացիր մեր պատմությունում...
Ապրե՛լու ապրի՛լ, ահա քո բույրից
Անթաղ դիերի գա՜ղջն է բարձրանում,
Ձյուն – սառույցները գարնան Եփրատի
Մեր տաք արյունի ջերմից են հալչում.
Սրահար մանկան սեղմած իր կրծքին՝
Խելագար մի մայր փախչո՜ւմ է, փախչո՜ւմ...
Ապրելո՛ւ ապրիլ, Արտամետի մեջ
Թերթ, թերթ լալի՜ս է ծաղկած խնձորին.
Հետևից գցած հինգ որբուկների՝
Քայլո՜ւմ է տասն գաղթի երթի մեջ:
Անջուր ճամփեքի ու երևանում
Սայլը մեռե՛լ է անվերջ ժողովում.
Ապրելո՛ւ ապրիլ, ինչու՞ է մեռնում
Գարնան սպասող մի ողջ ժողովուրդ.
Գարնան օրերին, օրը ցերեկով...

...Կարծես ողջ հայ ժողովուրդն էր կանգնած ունկնդրում այս էլ որերորդ մատաղ սերնդի շուրթերից հուզվումալից ու անմոռանալի իրողության՝ սեպագիր արձանագրության պես անցինց այս տողերը: Կողքիս կանգնած մի տղամարդ մյուսին ասում է.

-Չէ՛, ուժն է կոտրել կուժը, հարկավոր է բռնեցքվել, դառնալ միասնական, ուժեղ և հատուցում պահանջել: Գերմանացիները, ո՞նց ֆաշիստական Գերմանիայի մեղքերը քվեցին՝ հատուցում տալով հրեաներին:

Երեխաների արտասանություններից հուզված արցունքն աչքերին մի կին միջամտում է նրանց խոսակցությանը.

-Է՛հ, անմեղ զոհերին հետ չենք բերի, թող աշխարհին խաղաղություն լինի, մեր երեխանքն ու թոռները մեղք են, մենք ուրիշ ձևի պըտի հաղթենք դրանց, ուրիշ...սաղ աշխարհը ու թուրքերի միջի լավերն էլ հետը՝ օսմանցիների գազանությունները չընդունողների հախիցն պտի գան... որ վերջապես հասկանան... »:

Իսկ ես լսում եմ ու մտածում. եթե Կոմիտասի «Գարուն ա ծուն ա արել...» երաժշտության ներքո լսեին Պարույր Սևակի «Անլռելի զանգակատուն» -ը, Հովհաննես Շիրազի հայրենանվեր, շատրվանի պես հորդացող մտքի հեղեղ ստեղծագործությունները, այն ժամանակ ինչպես «կըննարկեին» Հայոց մեծ ցեղասպանության հարցը ժողովրդական այս մեծ ու ազատ լսարանում: Երևի շատ ավելի արդարացի ու անկողմնակալ, անշահախնդիր, քան բարձր աթոռներին բազմած աշխարհի բոլոր ժամանակների որոշ «մեծերը»...

Այ՛ո, մենք պետք է հիշենք, խոնարիվենք ու չմոռանա՛նք: Միտքս ուզում եմ ավարտել վերջերս լսած երգի լավատեսական տողերով.

...Բայց կա մի մեծ կարոտ՝ Երկրին նայող մի Սար...

Մեր կորած հողերին տեր կդառնանք մենք մի օր,

Մեր անմեղ զոհերի առաջ՝ խոնարիվում ենք այսօր:

Մեկ է՝ մենք պիտի հաղթենք արհեստո՛վ, արվեստո՛վ, մշակույթի բոլոր տեսակներո՛վ, տաղանդներո՛վ ու համճարներո՛վ, մենք պիտի հաղթենք մեր Մեծ-Սփյուռքի հզորներո՛վ:

Հիշենք, խոնարիվենք ու երբե՛ք Չմոռանա՛նք...

Աստվա՛ծ մեզ օգնական:

ՄԵՂԵԱ ԱԹՅԱՆ

На 1-м канале Госрадио Украины прошла радиопередача, посвященная Комитасу

На Первом канале Государственного радио Украины прошла радиопередача «Світ розмаїтій», посвященная творчеству великого армянского композитора Комитаса, основателя современной армянской классической музыки, который стал свидетелем Геноцида армян.

На вопросы радиослушателей о творчестве Комитаса и Геноциде армян отвечал экс-посол Украины в Армении Александр Божко.

Апрель 1915 года – начало чудовищного Геноцида армян. Турецкие власти воплощают в жизнь свой давно уже задуманный и подготовленный план уничтожения армянской нации и начинают свои кровавые действия с интеллигенции. Составляются 2 списка ссылаемых ученых: первый в Айаш, а второй – в Чангр. Тех, кто попал в первый список, уничтожили сразу. Комитас (Согомон Геворкович Согомонян), вместе со многими своими друзьями и коллегами, оказался во втором списке. Семь недель длился страшный путь к месту ссылки. Конечно, с первого же дня ссыльные из этого несчастного каравана осознавали свой трагический конец.

Став свидетелем зверского уничтожения цвета армянской нации в 1915 г., Комитас сошел с ума. Его чудом спасли от гибели и тайно вывезли в Европу. Он провел 20 долгих лет в психиатрической клинике Парижа. Там и скончался, так и не оправившись от потрясения. С тех пор образ Комитаса неразделим с национальной болью армянского народа.

24 мая, в Киеве, в Доме писателей Украины состоится презентация книги Вартана Вартаняна «Вечный странник» в переводе с армянского Александра Божко.

Украинскому читателю будет презентована документальная повесть, посвященная творчеству великого армянского композитора Комитаса, основателя современной армянской классической музыки, который стал свидетелем Геноцида армян.

Апрель 1915 года – начало чудовищного Геноцида армян. Турецкие власти воплощают в жизнь свой давно уже задуманный и подготовленный план уничтожения армянской нации, и начинают свои кровавые действия с интеллигенции. Составляются 2 списка ссылаемых ученых: первый в Айаш, а второй – в Чангр. Тех, кто попал в первый список, уничтожили сразу. Комитас (Согомон Геворкович Согомонян), вместе со многими своими друзьями и коллегами, оказался во втором списке. Семь недель длился страшный путь к месту ссылки. Конечно, с первого же дня ссыльные из этого несчастного каравана осознавали свой трагический конец.

Став свидетелем зверского уничтожения цвета армянской нации в 1915 г., Комитас сошел с ума. Его чудом спасли от гибели и тайно вывезли в Европу. Он провел 20 долгих лет в психиатрической клинике Парижа. Там и скончался, так и не оправившись от потрясения. С тех пор образ Комитаса неразделим с национальной болью армянского народа.

ԱՅՍ ՅՈՂՎԱԾԱՇԱՐԵՐՆ ԱՄԲՈՂՋՈՒԹՅԱՄԲ

ՄԵՂԵԱ ԱԹՅԱՆ

Նրանք, ում արմատները, ակունքները այնտեղից են Մեծ Հայքից՝ մեր Մեծ ու նախկին հայրենիք Արևմտյան Հայաստանից. թեկուզ անցնի տասը կամ քսան սերունդ, ամեն նորածին իր արյան չգիտեմ որ ավիշներով միննունն է՝ զգալու է այն ահավոր, Դանթեական դժոռքի արհավիրքները...

Սակայն այդ ակունքներից ու գեներից թեկուզ մեկ սերմնահատիկ, մեկ հունդ էլ որ հրաշքով փրկվի ու քամուց քշվածի պես ընկնի մի այլ երկիր՝ պիտի ծարձակի իր գեների հզոր հատկանիշի, շնորհիվ կամ տաղանդի առնվազն տասնապատիկ չափով: Ասածիս հավաստիքն է մեր այսօրվա Սփյուռքը՝ աշխարհի, գրեթե, բոլոր երկրներում իրենց գեներով ծարձակած ութ միլիոնանոց, տաղանդներով հարուստ, Հայոց մեծ եղեռնի հետևանք Սփյուռքը / սփյուռք, որ նշանակում է սփռվել, ցրվել, տարածվել/:

Վերոհիշյալ ընդհանուր վերնագրի տակ տեղ կգտնեն առանձին վերնագրերով հոդվածներ՝ «Ո՞վ է Հայը...», «Ցեղասպանությունը ահավոր ոճիր է», «Խաղաղ գործակցության պայման, որ տեղի չունեցավ», «Համբերե՛ք հայեր», «Աղանայի ջարդերից հրաշքով փրկվածը», «Մտովին վերադարձ երևան և հիշողություն...», «Երջանիկ էինք, որ նպաստել էինք», «Կանադայում կարդում են «Հայկական լրատու»-ն, «Հայոց լեզվի շնորհիվ՝ քսան տարի անց, նորից գտանք միմյանց», «Հրաշքով փրկվածի հրաշալի գեների ծարձակումը», «Լիբանանի ամենահայերը»...

Հոդվածները թեև առանձին վերնագրերի տակ են գրված, սակայն մտքային հենքով մեկիկ-մեկիկ ու յուրովի շոշափում են բազմաթիվ հարցեր և կազմում են մեկ ընդհանուր կուռ միասնականություն:

Ո՞Վ Է ՀԱՅԸ...

Ուսումնասիրությունները ցույց են տվել, որ Հայի տեսակ կա, որը անչափ խելացի է բոլոր ուղղություններով ու սաստիկ զարգացած: Նման մարդկանց սրտի մեջ, միշտ 20-25 տարեկանն է խոսում, իսկ առաջացած տարիքում՝ 80-90 տարեկանում, նրանց մարմնում մի քանի մարդ է ապրում: Այդպես է եղել միշտ: Իհարկե, դա լավ հայերի մասին է, իսկ հայերի հետ երկար ընկերություն արած ուկրաինացիները հաճախ ասում են. «Հայերի միջինը չկա. կամ շատ-շատ լավն են, կամ...»:

Եվ այսպես. Հայը...ի՞նչ է ստեղծել հայը: Հիշենք. դարեր շարունակ իր մտքի ու խելքի տքնաջան աշխատանքով ստեղծել է՝ արհեստի ու արվեստի գոհարներ, ճարտարապետական կոթողներ, անթիվ, անհամար եկեղեցիներ: Հայը...թերթենք դարերի պատմությունը. դեռ ոչ մի տեղ չի գրանցված, որ Հայը եղել է քոչվոր, մուրացկան, թափառական: Թե եղել է...եղել է աշխարհի ուրիշ երկրներում, ապա իր ոսկեծեռիկ հունարներով, ստեղծագործ մտքի ու ձեռքի խորաթափանց արգասիքով՝ գորգեր ու մետաքս, իր ձեռքի աշխատանք- ոսկե, արծաթե զարդ ու զարդարանք է

փոխատեղել աշխարհի տարբեր երկրներ, զբաղվել շինարարությամբ, արհեստով, արվեստով: Իր հայրենի հողի վրա, թե մի այլ երկրում, թողել իր շինարար- տնարար աշխատանքի արդյունավետ մատնահետքերի դրոշմը: Ո՞ր թեև քանակով քիչ, որակով շատ մեծ ու հզոր, տաղանդով օժտված այս հնագույն ազգը, դարերի ընթացքում տասներկու-տասնչորս մայրաքաղաք է ունեցել: Ունեցել է թագավորներ /տե՛ս Հայոց թագավորների նկարները/ բազմաթիվ, հզոր՝ հայտնի իրենց աշխարհաշեն գործերով, որ կերտել են Տիգրանակերտ, «Հազարունի եկեղեցիների» մայրաքաղաք Անի, քաղաքներ բազում ու բազմաթիվ՝ Վան, Կարս, Մուշ ու Սարիղամիշ, Կիլիկիա ու Ադանա...որ մեկը թվարկես...Ո՞ր այս բոլորը մեր՝ Արևմտյան Հայաստանում:

Շրջեք բոլոր երկրներով ու վայրերով՝ կտեսնեք հետքերը Հայի. սուրբ մասնունքները նաև, եկեղեցիներն ու անթիվ-անհամար խաչքարերը: Խաչքարեր, որ, կարծես, ասեղնագործություն են քարի վրա՝ բազմազան ու մեկը մյուսին չնմանվող ու միշտ անկրկնելի: Ապա խաչքարերով գերեզմանաքարերը... ո՞ր մեկն ասես: Ո՞ր այսպես միշտ ու ամենուր՝

իր հայրենիքում, թե՛ որևէ օտար երկրում, հայը թողել է իր ստեղծարար աշխատանքի մատնահետքերը: Ոչ մի ազգի ներկայացուցիչ չի ժխտի, եթե ասեն, որ բոլոր ազգերի պարտեզի մեջ՝ Հայի այս լավ տեսակը շատ յուրահատուկ ծաղիկ է: Մի տեղ, մեծ հավաքության ժամանակ պատվաբաժան մի արևմտահայ ասաց. «Չափազանց չի ըլլա, թե ըսեն. մեր քիչ, բայց տաղանդով Հայը՝ համուհոտն է շատ ազգերի»:

ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԱՐԱՎՈՐ ՈՃԻՐ Է...

Դա բաց վերք է, որ երբեք չի սպիանում: Ցեղասպանություն... դաժան ու կսկծալի իրողություն, իրական ու արյունոտ պատմություն, որ աղաղակի է նման: Սակայն 96 տարի է, Թուրքիայի ղեկավարությունը ժխտողական, մերժողական քաղաքականություն է վարում... Իսկ Դեր-Զորի անապատների անմեղ գոհերը մեզանից ծաղիկներ չեն պահանջում, այլ՝ արյունաշաղախ գանգերի հատուցում... Ցեղասպանությունից հրաշքով փրկվածների մատաղ հունդերը՝ սփռվեցին աշխարհով մեկ, որ այսօր կոչվում է մեկ բառով՝ Սփյուռք: Այդ բառի ամենամեծ մասշտաբով, որ միայն հայերին է յուրահատուկ:

Օսմանյան կայսրության պարագլուխները օգտվելով պատերազմական իրավիճակներից, նենգորեն սրի քաշեցին մեկուկես միլիոն անմեղ ու անգեն հայերի: Դա 20-րդ դարի սկզբին էր, 1915-ին: Քեմալական ասկյարների յաթաղանի անմեղ գոհը դարձան մանուկներ, ծերեր, կանայք ու աղջիկներ: Սրի քաշեցին, ավարի ու ավերի մատնեցին տունուտեղ, իրի ու սրի մատնեցին նրա համար, որ հայ քրիստոնիա են: Օսմանյան կայսրության պարագլուխները ուզում էին ողջ դարավոր ազգի տարալուծել, բռնազրավել այն ամենը, ինչ հայի ստեղծածն է և այդ ամենը իրեն՝ ստեղծողին նենգաբար սպանելով, մորթելով, սրախողող անելով, հայտնի ու անհայտ... մեթոդներով: Վայրի մոլուցքով բռնված ուզում էին տիրանալ նրան, ինչը հայկական է՝ հողին, ջրին, տունուտեղին, ունեցվածքին: Այդ տարիների «Թուրքի գուլումը» տեսած վանեցի մի տատիկ կար, որ ապրում էր Երևանի Կոնդ քաղամասի մեր բակում / հայաթում/: Դա 1957-1958 թթ.

Տարբեր դարերի հայոց թագավորները:

ՆՎԻՐՎՈՒՄ Է ԱՆՄԵՂ ԶՈՐԵՐԻ ԶԻՇԱՏԱԿԻՆ

էր: Այդ օրերի իմ մանկական հիշողության մեջ մնացել է նրա մի արտահայտություն. նա որ մի վատ արարք էր տեսնում ասում էր. «Թուրքի թալանի ի, ի՞նչ ի...»:

Հայոց Մեծ Եղեռնը փաստացի իրողություն է: Թեև ժխտման ու մերժողականության քաղաքականություն են վարում ներկա թուրքիան ու աշխարհի որոշ գերտերությունները՝ իրենց ինչ-ինչ շահերից ելնելով: Սակայն պատմության անիվը գլորվում է և այն ինչ եղել է, իրողություն է:

ԱՇԽԱՐՀԸ ԿԸՆԴՈՒՆԻ ԹԵ՛Ն ՈՉ, ՄԵՆՔ ԱՅՆ...ՍՈՈԱՆԱԼ ԶԵՆՔ ԿԱՐՈՂ:

ԽԱՐԱՂ ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆ, ՈՐ ՏԵՂԻ ԶՈՒՆԵՑԱԿ

Բայց արիւնտես, որ մենք՝ 21-րդ դարի հայերս, մեր նախնիների վերքն ու կսկիծը սրտներիս մեջ, մեր նոր սերունդը՝ Պարույր Սևակի «Անլեռնի զանգակատուն» պոեմի բոլոր տողերը մեկամեկ մտքում հիշելով, Դեր-Զորի անապատները պատկերացնելով ու փշաքաղվելով ասում ենք. «Ողբա՛մ մեռելոց, անթա՛ղ մեռելոց» և «Եղիցի լույսով» ու ամենակարող Աստծո հույսով ներում ենք, ձեռք ենք մեկնում հարևանության, մարդկային նորմերին ու չափանիշներին համապատասխան, փոխհամաձայնության կոչում ենք. «Քար...մի կըկրիմ՝ մեղամ մի՛ չեմ գա»։ Վկան՝ Հայաստանի համապետության մախազահ Սերժ Սարգսյանի «...Առանց պայմանավորվածության ու նմաների փաստաթղթերի ստորագրումը», որ

այդպես էլ տեղի չունեցավ...

Իսկ նույն 21-րդ դարի նրանց նոր սերնդի ղեկավարները չեն ուզում ընդունել, որ իրենց նախնիների կատարածը ցեղասպանություն է. մերժում են, ժխտում: Դեռ մի բան էլ՝ Ադրբեջանում Բաքվում, Սումգայիթում ջարդեր կազմակերպած, նույն ձեռագրով Արցախին պարտադրած պատերազմից հաղթանակով դուրս եկած բնիկ ու դարավոր արցախցիների հանդեպ նոր սադրանքներ են մոզոնում: Այն դեպքում, երբ հազարավոր հայրենասերների արյան զնով Արցախի ազատամատի հաղթանակը դեռ նոր պետք է բոլորի իր ջախել քսանամյակը: Մեր նոր սերնդի քսան տարեկանները դեռ չծնված զգացել են իրենց հայրերի ու հարազատների կորուստը: Հանուն հայրենի գոհված ազատամարտիկների մայրերի աչքերին դեռ չի չորացել արցունքը:

...Վերջապես մեղքը խոստովանելը նույնպես փրկության ելք է:

Կամ՝ ի սեր Աստծո, այս երկրագնդում, այս մեծ արևի տակ՝ հանգիստ ապրեք, խաղաղ ապրեք, ի՞նչ է պատահել: Մի՞թե, արևը հավասարաչափ չի լուսավորում ամենքին: Վերջապես, մի՛ խենթացրեք երկրագնդին: Երկրագործն ունի էլ խենթանա՛լ գիտե...

ՀԱՄԲԵՐԵ՛Ք ՀԱՅԵ՛Ր

...Իսկ ՄԵՐ ԱՐԱՐԱՏ ԼԵՈՒՆ ՀՈՎԱՆՈՒՄ ՏԱԿ ներկայում թուրքերն են: Երկիրը կոչել են Թուրքիա, Կոստանդինուպոլիս՝ «մայրաքաղաք Ստամբուլ», հայկական եկեղեցիները կամ ամուտը են կամ՝ վերաշինել են մզկիթների ու բռնագրաված հայկական հողերի վրա շինել նորանոր մզկիթներ:

...Դե, ե՛կ, լսի՛ր Կոմիտասի երաժշտությունը ջութակի մղկտացնող ու լացացնող հնչյունները, հիշի՛ր Պարույր Սևակի «Անլեռնի զանգակատուն» տողերը մեկ առ մեկ, զանգակատան դողանքն ականջիդ մեջ ու... «Մի՛ խենթանա»։ Իսկ Երևանից թվում է ձեռքը մեկնես՝ կշռափես ու կհամբուրես Հայաստանի /խորհրդանիշ/ սիմվոլը -ԱՐԱՐԱՏ... ու հիշի՛ր, հիշի՛ր...տողերն այս անմոռաց.

*Համայն աշխարհում այդ քանի երկիր
Արարատ ունի՝ ով էլ, որ չասի.
Աստվածաշունչը*

*Իր մագաղաթն դեմքը դեմ կանի ու
կասի կարող՝*

*Այդ քանի երկիր Արարատ ունի, իսկ
Արարատը...*

*Էհ, ամու՛նը կա, ամանում՝ չկա...
Դե, ե՛կ Վարդապետ, ու մի խենթանա...*

... Ի ս կ գ ի տ է թ , որ ցեղասպանությունից հետո...Ներկա Թուրքիայում 700 հազար հայ է ապրում: /տվյալները՝ «Երկիր Մեդիա»-լրահոսից /: Նրանք «ծպտված» կամ «թաքնված» հայերն են: Ավելի ծիշտ «լեզուն կտած ծիտիկներ», որ ցեղասպանությունից հետո, մատղաշ ու մանկահաս աղջիկներին պահել են, որպեսզի հետագայում Հայի հրաշալի գեների հաշվին իրենք «բարեկամվեն...»:

Հայաստանի խորհրդանիշ, մեր փառահեղ, ծյունագագաթ Արարատը: Երևանից նրա հրաշալի պատկերը տեսնում ենք ամեն օր, մեր աչքի առաջ է ինչպես գերված զավակ և գտնվում է ընդամենը Երևանից մի քանի կիլոմետր հեռավորության վրա՝ այսպես կոչված Թուրքիայի տարածքում:

Եվ պատկերացրեք, որ որոշ չափով հաջողվել է...

Միթե՞, վառ օրինակ չէր վերջերս ներկա սերնդի հարյուրավոր թուրք երիտասարդների ցույցը Ստամբուլում և «Մենք բոլորս ալ Հայ՝ ենք» հզորածայն վանկարկումը ՀՐԱՆՏ ԴԻՆԵՐԻ սպանությունից հետո:

...Ինչպե՞ս, Աստված մեզ հետ է, ամեն ինչ լավ է լինելու:

Համբերեք, հայեր...դեռ կտեսնեք ու կգան շատ ու շատ լավ-լավ օրեր:

ՀՐԱՇՔՈՎ ՓՐԿՎԱԾԸ...

Հայերի ցեղասպանությունը չի՞ եղել, ժխտո՞ւմ են. հա՛պա՝ հրաշքով փրկված են՞՞րը, հետագայում այլ երկրներում ծլարծակած սերունդները, որ այսօր Սփյուռք է կոչվում, հապա նոր ծլարծակած նրանց հրաշալի գեների նոր բացահայտումները...Այժմ կպատմենք այն երկրային՝ Դանթեական դժոգքից, Ադանայի կոտորածի ժամանակ դիակների տակ աննկատ մնացած, զարմանալի կամ աստվածային հրաշքով փրկված հինգ տարեկան մի աղջնակի մասին: Թե նա ինչպես հրաշքով փրկվեց, ծլարծակեց և իր գենային հրաշալի հատկանիշներով, Հայի այդ լավագույն տեսակը, աստվածային պարզևով, սեր ու բարությունով օժտված, տաղանդավոր այդ տեսակի շատացավ՝ իր աղջիկներով, իր թոռնուհիներով, ծոռներով ու ծոռնուհիներով: Այս ամենի մասին կարդացեք առանձին վերնագրերի տակ, որոնք գրված են տարբեր դեպքերի ու իրողությունների իսկական փաստերի հիման վրա: Դրանք ճշմարտացի պատմություններ են՝ զրված հոգու ու խղճի մտք: Ո՛ր թեև առանձին վերնագրերի տակ են, բայց միևնույնն է՝ կազմում են մի կուռ ամբողջություն: Ասածիս հավաստիքն է նաև այս մեկ օրինակ ընտանիքի պատմությունը, որ շատ բնորոշ է շատուշատ հայերի: Թեկուզ այսօր, փորձեք հարցնել ցանկացած հայի. «Բնիկ ո՞րտեղացի եք, արմատներով, ակունքներով...» մի պահ կտխրեն ու կասեն. «Արմատներով են Երզրից են» ու կտան են մե՛ծ Հայաստանի, Արևմտյան Հայաստանի իրենց պապերի կամ նախնիների ծննդավայրի անունը:

ԹԵ ԻՆՉՊԵՍ ԾԻԼ ՏՎԵՑ ՅԱԹԱՂԱՆԻՑ

Այս պատմությունը բացարձակ ճշմարտություն է՝ գրված հոգու և խղճի մտքը ու արցունքներով: Աղանայի կոտորածի ժամանակ ծնողների և յոթ եղբայրների դիակների տակ աննկատ մնացած ու հրաշքով փրկված՝ հնգամյա աղջնակի մասին է: Նաև ամասելի դժվարություններով տարբեր երկրներում ծաղմակած տաղանդավոր նրա սերունդների՝ աղջիկների, թոռնուհիների, ծոռների ու ծոռնուհիների մասին: Նրանք մայրենի լեզուն օտար երկրներում պահպանած և միաժամանակ 4-5 լեզվի

տիրապետող բժիշկներ են, երաժիշտներ, տնտեսագետներ, մաթեմատիկոսներ բոլորի հոգսը իրենցը համարող, անընդհատ բարեգործություն անող բացառիկ մարդիկ: Այդ մասին որոշ մանրամասներ կգտնեք մեր հանդեսի այս համարի տարբեր վերնագրերով հոդվածաշարի մեջ: Բայց անունները չենք հրապարակում նրանց չափազանց համեստ կեցվածքի ու խնդրանքի պատճառով:

ՆՐԱՆՑ ԱԿՈՒՆՔԸ ԿԻԼԻԿԻԱՆ Է, ԱՂԱՆԱՆ...

Նա՝ այդ հինգ տարեկան աղջնակը, իմ համալսարանական ընկերուհի, այնուհետև զավակներիս մկրտության քավորի տատիկն էր, որը միայն վերջերս իմացա: Մեկուկես միլիոն անմեղ զոհերից հրաշքով փրկվածներից մեկը, որ աննկատ մնացել էր ծնողների և յոթ եղբայրների/եղբայրներից մեծը՝ հազիվ տասնութն էր բոլորել/ ու մյուս հարազատների մոթթոտված դիակների տակ...

Տեսարան Աղանայից:

Կիլիկիա, Աղանա... հիշեցի. Կոտորածն Զայոց... «Աղանայի ողբը» երգի թախծոտ մեղեդին. ամմոռաց ու բազում տխուր վերքերի կսկծալի երգը, որ մինչև մեր օրերը մարդիկ երգում էին: Ո՛հ այն հնչում էր դաժան արհավիրքը տեսածների ու նաև հետագա սերունդների շուրթերից՝ բերնե-բերան անցնելով.

...Կոտորածն անգույք, հայերը թող լան.

Անասպարազը չքել Աղանան
Կրակն ու սուրը և անխղճ թալան,
Ռուբենյանց տունը, ա՛խ, արին վերան;
Րոպե՛նը չանցավ ու անգեմ հայեր,
Ընկան սրի տակ թշնամու ահեղ,
Ժամեր ու դարոց բոցի մեջ կորան,
Վիրավոր հայեր անմեղ զոհ դարձան...

Այն հինգ տարեկան աղջնակը... ա հավոր դժոգքից հրաշքով փրկվածը. որ հետո պիտի հայտնվեր Զալեպում, Դամասկոսում, Լիբանոնում, Բեյրութում... 20-րդ դարի երկրորդ կեսին արդեն տատիկը, քույրը, քույրը, քույրը... Կիլիկիայից, Աղանայից... Եվ աստվածային հրաշքով փրկված այդ մանկիկից, այդ մի փոքրիկ հունդից՝ հետագայում տաղանդների բույլ պիտի ծլարձակեր...

Ահա սկիզբը. Բեյրութում ծնվեցին նրա երկու աղջիկները: Թեև շատ դժվար ապրեցին, բայց նա՝ իր աղջիկներին տվեց հրաշալի դաստիարակություն,

կրթություն: Զետո երիտասարդ աղջիկները աշխատում էին կոլեջում որպես ուսուցչուհի և միաժամանակ ասեղնագործություններ էին անում: Դրանք այնքան գեղեցիկ էին, այնքան բարձրարվեստ, որ ոչ միայն հանձնում էին խանութներ վաճառքի, այլև՝ դառնում էին թանգարանի զմայելի էքսպոնատներ՝ ցուցադրվելով «Զայարվեստ» բաժնում: Զետագայում գեներալին այդ տաղանդը փոխանցվեցին թոռնուհիներին, որ նույնպես ծնվել էին Բեյրութում: Թոռնուհիները նույնպես ժառանգել էին գեներալին լավ հատկանիշներ՝ ոչ միայն արվեստի, մկրտության, ժամյա կներ ասեղնագործելու բարձրարվեստ հմտությամբ, այլև՝ ուսման ու կրթության հանդեպ սեր և բացառիկ ընդունակություններով: Այլև՝ բարության ու գթասրտության բացառիկ չափաբանակով, որը հետագայում պիտի դրսևորվեր հատկապես ավագ թոռնուհու ողջ գործունեության ընթացքում: Ինչպես ասում են մախախնամության մատը խառն էր ու այդ թոռնուհիները շատ երկար տարիներ հետո պիտի դառնային իմ ուսանողական ընկերուհիները: Դարձյալ բավական երկար տարիներ անց, նրանք պիտի դառնային մեր երեխաների մկրտության քավորը և որին մեր Աստծո հանդեպ կատարյալ սիրո և ազնվության պատճառով, չպիտի կարողանային խանգարել ոչ սովետական «աթեիզմը», ոչ էլ Բեյրութ-Երևան ճանապարհի հեռավորությունն ու այն ժամանակվա «վիզաների»/հրավերի/ դժվարությունները:

ՄՏՈՎԻՆ ՎԵՐԱԴԱՐՁ ԵՐԵՎԱՆ ԵՎ... ԶԻՇՈՂՈՒԹՅՈՒՆ

Մենք ուսանողական տարիներին տերին ընկերուհիներ էինք: Նրանք հարազատ քույրեր էին: Սովորում էինք Երևանի պետական համալսարանի տարբեր ֆակուլտետներում: Տարբեր էին մեր մասնագիտությունները/տնտեսագետ-սոցիոլոգ, մաթեմատիկոս, ժուռնալիստ/: Բայց Ազգային գրադարանում պարապում էինք միասին, համերգների, ներկայացումների գնում՝ միասին, կրոնի, աթեիզմի մասին բանավիճում էինք միասին, երբ համրակացարանում տեղ չէր լինում՝ վարձով տուն էինք փնտրում իրենց համար՝ դարձյալ միասին: Մայրը լավ դաստիարակություն էր տվել իր աղջիկներին: Ճիշտ են ասում. ոչինչ պատահական չի լինում. մեր հանդիպման

Երեւանի պետական համալսարանի կենտրոնական մասնաշենք

ու ծանոթության հարցում էլ, կարծես թե, «մախախնամության մատը խառն էր...»: Դեռ այն ժամանակ ինձ շատ էր ծգում հայրենադարձների կամ ինչպես հիմա է ընդունված ասել սփյուռքահայերի միջավայրը. մաքուր հավատով էին, աստվածասեր, ընդունակ, բարի ու ազնիվ: Իսկ համալսարանում Սովետական տարիներին սովորում էինք աթեիզմ՝ հակաաստվածաբանություն, իսկ աստվածասեր ու հավատավոր լինելը՝ համարվում էր սնոտիապաշտություն: Զէի սիրում այդ առարկան: Բայց արի ու տես, որ բոլոր բուհերում էլ այն պարտադիր առարկա էր և անկախ ընտրած մասնագիտությունից՝ այն էլ «պետական քննական» առարկա՝ «վայ-վայ, էլ ո՞վ դիմանա...»: Իսկ ընդհանրապես արգելվում էր եկեղեցի գնալը, մկրտության, պսակադրության արարողություններ կատարելը, անգամ շղթարով խչ կրելը, /հարցը կքննարկվեր կոմերիտական ժողովում/: Արգելվում էր Աստվածաշունչ կարդալը /չէր էլ ծարվում/:

Իսկ նրանք՝ մեծ ու կատարյալ հավատ ունեին առ Աստված: Այդպես հավատով էին նաև ակունքներով արևմտահայ, Ղարսեցի և Երզրումցի իմ մախնիները: Դեռ մանկությունից հաճախ էի նրանցից լսել նման արտահայտություններ.

- Փա՛ռք շատ, բարի լսի Տեր Աստված, - ասում էին նրանք ամեն առավոտ ու «Զայր մեր» աղոթքով բացվում էր նրանց օրը: Առիթ առ առիթ էլ ասում էին. «Մարդ, որ Աստծո ահը չքաշեց, մարդուց էլ չամաչեց՝ ինչ ասես կանի» կամ՝ «Դատաստան կա գալու, պատասխան կա՝ տալու»:

Սփյուռքահայ այս քույրերն էլ էին այդպես բարի ու աստվածասեր: Իսկ երբ մի բան էինք որոշում. միշտ ասում էին. «Եթե Տերը, կամենա...»: Զամալսարանը գերազանց առաջադիմությամբ նրանք ավարտեցին, աշխատեցին

ՀՐԱՇՔՈՎ ՓՐԿՎԱԾ ՄԻ ՓՈԲՐԻԿ ՀՈՒՆԴԸ

իրենց մասնագիտություններով: Հետագայում էլ ընտանիք-երեխաների դաստիարակության հարցերում էլ շատ բան տվորեցինք միմյանցից: Հիշում եմ... 1978-1980 թթ, մեծ «քաջություն» ունեցանք մկրտելու մեր երեխաներին: Իսկ մեր թերթի լուսանկարիչ Նորիկ Նազարեթյանը վախենում էր անգամ մկրտության արարողությունը լուսանկարել, ասում էր «աշխատանքից կազատեմ...»:

Հիշում եմ, շատ յուրովի էր մաս նրանց մեթոդը երեխաների մասնագիտական կողմորոշման հարցերում: Օրինակ երեխաներին ասում էր. «Լավ կտվիրս գրիչին պոչը կբռնես, վատ կտվիրս՝ բահին պոչը կբռնես» և այսպես մեր երեխաները մեծացան շփման այդ մթնոլորտում, ուսման, մասնագիտությունների նախընտրության ուղղորդման, ոչ թե՝ պարտադրման սկզբունքով:

... Մշտապես նամակագրական կապերի մեջ էինք նրանց հետ: Հիշում եմ, ինչպես էինք տագնապում, հուզվում... ինչպես՝ չհուզվեինք, երբ Լիբանանում երկինքը խաղաղ չէր: Իսրայել-պաղեստինյան պատերազմի ժամանակ, ռմբակոծություններից խուսափելու համար հաճախ էին նրանք իրենց երեխաների հետ պատսպարվում Բեյրութի իրենց տան նկուղներում: Փոքր տղան չարուկ էր՝ այսինքն՝ չարածի, հանգիստ չէր մնում նկուղում, իսկ փողոցում, բակում արկեր էին պայթում: «Ամա՛ն, հոս եկուր, չե՛ս հասկնար...» տագնապած կանչում էր մայրը:

... Մենք՝ մուլմիսկ մենք հիմա, չենք հասկանում այս աշխարհում, չար ու չարիք ստեղծողներին, այն ժամանակ երկու-երեք տարեկան փոքրիկը ի՞նչպես հասկանար...

Թեև պատերազմական իրավիճակներ էին ու բազմատեսակ շատ դժվարություններ՝ նրանց երեխաները ստացան մի քանի մասնագիտություն, ամուր պահելով մայրենի լեզուն օտար երկրում, տիրապետեցին նաև չորս-հինգ լեզուների:

ԱՅՍ ՄԱՅՐ-ԳԹՈՒԹՅՈՒՆԸ, ԱՅՍ ՄԱՅՐ ՎԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Թե ինչպես կարող են գեների ծլարծակունից հետո մայրության տաղանդներ վերաճել... այս դեպքը պարզապես հիանալի օրինակն է: Հայոց Մեծ Եղեռնից հրաշքով փրկված այն մեկ հունդն էր, որին իրոք Աստված փրկեց, որպեսզի նրա սերնդի մեջ մայրության ու բարության տաղանդը վերաճի: Այո, մայրության և բարության հատկանիշներն էլ շնորհով ու տաղանդով լեցուն են լինում մարդու մեջ: Իսկ նրա թռեռնուհիների մեջ գեներով կար այդ ծով բարությունը, գթաստությունը, եռանդը, որ իրենց երեխաների խնամքի, հոգատարության հետ, դառնային բարի գործի սերմնացաններ: Ո՛ր չհարցնելով ո՛չ ազգություն, ո՛չ մաշկի գույն, ո՛չ աշխարհագրական դիրք, ո՛չ դավանանք՝ նրանք ու նրանց նման նվիրյալները եղան այնտեղ, ուր դժբախտության սարսափն էր ծաղկած՝ մահ տարածում ամենուր: Ահա ոչ լրիվ փարկումը այն երկրների, ուր եղան բարեգործության այդ մուկեռիկները: Մերծավոր Արևելքի երկրներ, Ռեկաիմա-Չեռնոբիլ-ատոմակայանի պայթյուն, Հայաստան-երկրաշարժ, Արցախ-ազատամարտ, Հայիթի, ճապոնիա: Եվ ամեն տեղ հումանիտար օգնություն,

դեղ ու դեղորայք, բժշկական սարքավորումներ՝ դժբախտության մեջ հայտնվածներին: Իսկ անհրաժեշտության դեպքում՝ վիրահատման, անդահատման, բուժման ու հանգստի կազմակերպում այլ երկրներ:

Ու թեև այստեղ չեն մշվում կոնկրետ գործող անձանց անունները, բայց այս ամենը վերացական խոսքեր չեն, այլ՝ մայրական գթության մեծ ու մայրական վեհության կատարված գործեր, որ այն կատարողները համեստորեն չուզեցան մշել իրենց անունները: Մերն ու Բարությունն է, որ պետք է փրկի այս խելակորույս աշխարհը: Իսկ դրա համար մայրական գթությունը և մայրական վեհությունը պետք նվիրվի:

Ինչո՞ւ այսքան մանրամասնեցի, որպեսզի շատ մայրեր իմանան՝ որ ընտանեկան կյանքը սոսկ ամուսնական վայելք չէ, այլ՝ սերունդների, ապագա հասարակության հենք ու հիմք:

ԱՆԱԿՆԿԱԼ ՀԱՐՑ - ՏՐԱՄԱԲԱՆՎԱԾ ՊԱՏԱԽԱՆ

Ինձ հարցրին - Ռեգո՞ւմ ես տուրիստական ուղեգրով գնալ Արևմտյան Հայաստան՝ նախնիներիդ երկիրը տեսնելու:

Առանց երկմտելու պատասխանեցի.

- Ո՛չ: Շատ զգայուն մարդ եմ. ուղեղիս մեջ՝ «Ամռելի զանգակատուն», աչքերիս մեջ՝ Շիրազի երգած ու միշտ երևանաց տեսած՝ Արարատ, ափերիս մեջ՝ «Մերն է, մերը՝ չէ, մերն է, մերը՝ չէ...», ականջներիս մեջ՝ Կոմիտասի «Գարուն ա, ծուն ա արել...» ու «Դըլե Յաման», պատկերացումներիս մեջ՝ Եփրատն ու Դեր-Ձորը... Արդեն հարյուր տարի լուռ լաց ենք լինում էլի՝ հիմա՞ զնամ՝ հեկեկա՞մ... Չէ՛, արմատներս այնտեղից են ծիլ տվել, թե որ գնամ՝ ժառանգորդի՝ ու տիրոջ իրավունքով պիտի գնամ: Գնամ՝ տուն կառուցե՛մ, ծառ տնկե՛մ, «երկիր Ավետյաց»-ի դրախտի խնձոր աճեցնե՛մ, թեկուզ ես չուտեմ՝ թռեռնիկներս ուտեմ, դեռ մի բան էլ ավելի... հարևաններին էլ հյուրասիրեմ:

Ախար եմ անմեղ գոհերի հոգիները դրախտում էլ հանգիստ չունեն է... քուն-դադար չունեն... Իսկ ես այնտեղ, տուրիստ գնա՞մ. չէ՛ հա՛...

Մի փոքր տեսարան մեր մեծ նախնիների հայրենիքից՝ Արևմտյան Հայաստանից:

Ախթամար...

ՄԵԾ ԵՂԵՈՆ - 96

ՈՐՔԱՆ ԵՐՋԱՆԻԿ ԷԻՆՔ, ՈՐ ՆՊԱՍՏԵԼ ԷԻՆՔ...

...Հիշում եմ. Երևանում ուսանողական թերթի խմբագիր էի, հանրապետական թերթերի՝ այդ թվում և «Հայրենիքի ծայն» թերթի արտահաստիքային թղթակից: 1988թ. Երևանի հիվանդանոցները լիքն էին Սպիտակի, Լենինականի ու Ստեփանավանի երկրաշարժից տուժածներով: Կարմիր Խաչի Միջազգային կազմակերպության նվիրյալները դարձյալ Հայաստանում էին. երկրաշարժից տուժածներին դեղորայքի, բուժսարքավորումների, հագուստների ու սննդամթերքի օգնության առաքելությամբ: Նրանք զբաղվում էին նաև որբ, անօգնական մնացած երեխաներին այլ երկրներ՝ վիրահատման, բուժման ու հանգստի տեղափոխման ու կազմակերպման հարցերով:

Այդ ընթացքում էր, որ իր առաջարկով միասին եղանք Ավանի հիվանդանոցում: Շատ տուժածների թվում կար 18 տարեկան մի աղջիկ՝ Սպիտակից: Նրա ծնողները, ազգականները երկրաշարժի ժամանակ զոհվել էին, իսկ աղջկան հանել էին փլատակների տակից... առանց ոտքերի: Երբ մենք տեսանք նրան՝ անհավոր սայլակի վրա էր ... սիրունատես մի աղջիկ, ամբողջովին թախծի մշուշով պարուրված ու շոկի մեջ... լուսանկարեցինք ու հողված գրեցի նրա մասին, որը տպագրվեց «Հայրենիքի ծայն» թերթում: Դա 1988-ին էր: Որոշ ժամանակ անց, նրանք ինձ տեղեկացնում են, որ Ֆրանսիայից մեծահարուստ մի հայ երիտասարդ եկել է Երևան: Թերթում տպագրված հողվածից ազդված՝ երկրաշարժից հետո միայնակ մնացած, զույգ ոտքերից զրկված, սիրունատես այն ջահել աղջկան տարել է Ֆրանսիա բուժման: Այնուհետև... ամուսնացել են. բացառիկ սեր և բացառիկ երջանկություն: Մեկ տարի անց, նորից իմացանք, որ նրանք ունեցել են վարուժան անունով մի հրաշալի զավակ:

Ինչ լավ է, որ աշխարհում կան մահա մարդիկ, թեկուզ բացառիկ: Ճիշտ են ասում, որ աշխարհը սերն ու բարությունն է փրկում:

ԿԱՆԱԴԱՅՈՒՄ ԿԱՐԴՈՒՄ ԵՆ «ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼՐԱՏՈՒ» ՀԱՆԴԵՍԸ

Ուկրաինայի հայերի միության «Արմյանսկի վեստնիկ» ամսագրում երկու տարի է, ինչ մեծ տեղ է հատկացվում հայերեն լեզվով լուրերին ու հողվածներին՝ զուգահեռ մահ ուկրաիններեն և ռուսերեն լեզուներով նյութերին՝ նույնպես:

Վերջերս խմբագրության ջանքերով և մեծ հայագետ ու հայասեր, Հայաստանում Ուկրաինայի նախկին դեսպան Ալեքսանդր Բոժկոյի առաջարկով՝ «Արմյանսկի վեստնիկ» ամսագիրը վերանվանվեց ու դարձավ Ուկրաինայի հայերի միության «Հայկական լրատու» տեղեկատվական-վերլուծական հանդես:

Հայոց լեզվով գրված նյութերի՝ համահայկական հարցերին վերաբերող ակտուալ հարցազրույցների, հողվածների, լուրերի, ակնարկաշարերի շնորհիվ, մեր հանդեսը արդեն կարդում են աշխարհի, գրեթե, բոլոր երկրների մեր հայրենակիցները՝ ձեռամբ և էլեկտրոնային տեսքով, համացանցի /ինտերնետի/ միջոցով: Եվ արդեն մոտ կես միլիոն ընթերցողներ ունենք: Խմբագրությունը տարբեր երկրների մեր հայրենակիցներից հաճախ է ստանում արձագանքներ, կարծիքներ, դրվատանքի խոսքեր՝ հայերեն լեզվով գրված այս կամ այն հողվածի վերաբերյալ:

ՔՍԱՆ ՏԱՐԻ ԱՆՑ, ՆՈՐԻՑ ԳՏԱՆՔ ՄԻՄՅԱՆՑ

...Սոտ քսան տարի է, որ մենք լուր չունեինք միմյանցից. մենք Երևանից տեղափոխվել էինք Օդեսա ու կարծում էինք, թե նրանք իրենց ընտանիքով, ինչպես այն տարիներին, շարունակում էին ապրել Բեյրութում /Լիբանան/: Բայց այնպես էր ստացվել, որ նրանք նույնպես վաղուց Բեյրութից տեղափոխվել էին այլ երկիր: Եվ այդպես, մեր միջև վաղուց հեռախոսային ու նամակագրական կապը ընդհատվել էր: Ու ահա. այս անգամ մեզ սպասում էր շատ հաճելի մի անակնկալ: Նրանք... կարդացել էին 2010 թ. դեկտեմբերին լույս տեսած «Արմյանսկի վեստնիկ» ամսագիրը, որտեղ տպագրված էին Ստեփանակերտում հայ լրագրողների 5-րդ համաժողովում քննարկված հարցերի վերաբերյալ հողվածներ, լուսանկարներ և այլն: Այդ թվում մահ մեր խմբական լուսանկարը և ելույթի հողվածը՝ «Նորոյա սփյուռքահայերը և մայրենի լեզվի ուժացման խնդիրները», «Սփյուռքահայ հումոր»-ը և... գտել էին մեզ: ...Ու ահա հեռախոսազանգ Կանադայից՝ Մոնրեալ քաղաքից.

-Ալլո, ալլո, ադ թո՛ւն ես...

... ԱՅՍՊԵՆ. ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՎԻ ՇՆՈՐՀԻՎ՝ ՔՍԱՆ ՏԱՐԻ ԱՆՑ, ՆՈՐԻՑ ԳՏԱՆՔ ՄԻՄՅԱՆՑ:

Թեև Սովետմիության տարիներին արգելված էր եկեղեցում մկրտելը, բայց մենք քաջություն ունեցանք էջմիածնում մկրտել մեր երեխաներին: Իսկ մեր թերթի լուսանկարիչ, նույնպես ծնունդով Բեյրութից, Նորիկ Նազարեթյանը վախճանելով նկարեց մկրտության արարողությունը՝ ասում էր. «գործից կհեռացնեմ...»:

ԼԻՔԱՆԱՆԻ ԱՄԵՆԱՅԱՅԵՐԸ

Լիբանանում կա մի գյուղ, ուր բոլորը հայեր են և ապրում են բոլոր հայկական լավագույն ավանդույթներով. Անճար գյուղը է դա: Լիբանանի ամենահայկական գյուղը, ուր խիստ պարտաճանաչորեն պահպանում, սերնդե-սերունդ են հանձնում այն, ինչ հայկական է՝ արվեստը, արհեստները, անգամ ուտեստներն ու ճաշատեսակները: Նրաքիստում են միայն հայերեն և ազգային պահպանողական մեծ հենք ունեն, լեզվամտածողություն,

Արտերկրի հայ երեխաների նկարների՝ փոքրիկ նկարիչների ցուցահանդեսը՝ Երևանի սփյուռքահայերի կոմիտեի սրահում - 1979թ.

լեզվապահպանողություն և ազգային ավանդույթների ու արժեքների խստիվ գնահատանք ու մեծարանք: Դա նրանից է, զուցե, որ այդ գյուղում հիմնավորվածները «են թուրքի զուլումը» տեսածների սերունդներն են հիմնականում: Ուստի թե՛ գիտակցաբար, թե՛ գեմային մղման ուժով՝ նրանք լավ գիտեն ազգապահպանության շարունակելիության արժեքը: Նշենք, որ նրանց երեխաները ամուսնի ու հիմնավոր պահելով իրենց մայրենի

Հայերը Լիբանանում

լեզուն, միաժամանակ տիրապետում են առնվազն 4-5 լեզվի՝ արաբերեն, թուրքերեն, ֆրանսերեն, անգլերեն, որը և օգտագործում են ըստ անհրաժեշտության: Նրանց հաճախ մտերմաբար ասում են. Ամենահայեր:

Նրանք թեև ծնունդով Բեյրութից էին, սակայն Հայաստանի կարոտը որոշեցին «հագեցնել» այդպես՝ իրենց պատկառության արարողությունը կատարելով Հայաստանի Սուրբ Զեփախմե եկեղեցում:

«ՈՒՇՔԻ՝ ԵԿԵՔ, ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՎԱՅՆԵՐ»

Նկատել են, ամենահասարակ մարդն էլ, որ գնում գերեզմաններ հյուսիսարևմտյան մասում՝ սկսում է փրկիստփայել. «Է՛հ, դեռ աշխարհը ոչ-ոք չի չափակել-տարել», «Ո՛չ ու փուլ աշխարհի, սուտ ու փուտ աշխարհ», «Օֆ, օֆ, ինչ ենք տանելու էս աշխրկից՝ երկու տախտակ», «Հազար թուման պարտք ունենամ, մահս եկավ՝ թողնեմ- կերթամ» և այլն: Իսկ գերեզմանից վերադառնալուց հետո էլի մնում են էն անդաստիարակ ազահները: Դա դեռ 20-րդ դարի փրկիստփայությունն էր: Առաջ ասում էին. «Էս սարն իմն, էս ծառն իմն է...» կամ շատ-շատ ազահ մարդը ասում էր. «Տամըն իմն է, խնծորն իմն է, սերկեվիլն էլ կուզեմ...»

Այ, ուրիշ է 21-րդ դարի փրկիստփայությունը: Չէ՛, շատ ուրիշ է... Մարդկանց ազահությունից, հողերի, պետությունների հափշտակման, տեխնիկայի, զենքերի, ապրանքների ու ամեն-ամեն ինչի անընդհատ աճող մրցավազքից մեր խեղճ երկրագունդն էլ է խենթացել. ախար բզիկ-բզիկ են անում «խեղճի» ամեն ինչը՝ էկոլոգիան,

սարն ու ծորերը, քանդում-փոխում են գետի հուները, տիեզերք են թռչում, օվկիանոսների հատակն են սուզվում, որ մեկն ասես...

Դրա համար էլ երկրագունդն ու բնությունն էլ զայրացում... կամ ավելի ծիծաղ Ամենագործն ու Ստեղծիչը ասելու է. «Այ, հյուլե մարդ արարա՛ծ, դու քեզ էս տեսե՛լ, էս էլ համբերության բաժակ ունեն, որ արդեն լցվել է ու ելել թափվում է...» Ո՛հ... սկսվում են ցունամիներ, ջրհեղեղներ, երկրաշարժեր, հրդեհներ, պայթյուններ ու էլի պայթյուններ... Գլխի ընկնո՛ւմ եք... թե՛ քիչ է, դե, չարաշահեք Ամենագործի համբերության բաժակի մինչև վերջին կաթիլը, բայց այն ժամանակ, իրոք, արդեն շատ ուշ կլինի...

Միտքս չգիտեմ ինչու հա՛, երկարում է...

Ո՛հ, գուցե էի ավարտել, հետո որոշեցի այս հատվածն էլ ավելացնել. ահա մարդկանց այս մի տեսակը, ազահ ու չար տեսակը, որոնց համար ամեն ինչ այս աշխարհում քիչ է ու քիչ, ազահության մոլուցքով տարված զանազան միջոցներով կուտակում են միլիոններ, կառուցում դղյակներ, զավթում հողատարածքներ, գրավում

պետություններ, իրենց ազահությունն ու չարությունն են թափում ու պայթեցնում, զենքեր ստեղծում, տալիս ու առնում... երկիր- դրախտավայրը վերածում են երկրային դժոգքի: Ուշքի՛ եկեք չար ու չարիքի մոլուրով տարվածներ, միթե՞ չեք տեսնում երկրագունդի կոչված այս մոլորակն էլ արդեն խենթանում է, խելագարվում ձեր արարքներից: Մի՞թե, չեք տեսնում կործանման վերահաս նախաձգանքներ՝ երկրաշարժերը, մրկահողմերը, ջրհեղեղները, հրդեհները, պայթյունները...

Ուշքի եկե՛ք, աշխարհի ազահներ, չե՞ք հասկանում, որ Ձեր ազահության պատճառով՝ բոլորս ենք կործանվում... Ավելի լավ է միտքս փակեմ Մեծն Ավետիք Իսահակյանի խորհմաստ, չափածո փրկիստփայությամբ.

Օհ, ազա՛հ մարդ, օհ, անգո՛հ մարդ, խելքդ երկար, կյանքդ կարճ,
Քանի-քանիսն անցան քեզ պես,
Քեզնից առաջ, քո առաջ,
Ի՞նչ են տարել իրենք իր հետ,
Թե ինչ տանես դու քո հետ՝
Խաղաղ անցիր, հանգիստ անցիր՝
Երկու օրվա էս ճամփեդ...

Ինգա Դրոստի - Քաղաքական գործիչները պետք է ակտիվացնեն իրենց ջանքերը պայքարելու Հայոց Ցեղասպանության ժխտման դեմ

Ապրիլի 24-ին ինչպես ամենուր աշխարհում, այնպես էլ Նիդեռլանդներում, նշվեց Հայոց Ցեղասպանության հիշատակը: Ակնհայտ է, որ 1915 թվականի 1,5 միլիոն հայերի ջարդերը, որ դաժանորեն իրականացրեց Օսմանյան Կայսրությունը՝ գրեթե ամբողջովին հայաթափվեց Արևմտյան Հայաստանը, նույնիսկ 96 տարի հետո դժվար է ընդունել:

Թուրքիան համառորեն շարունակում է հերքել Հայոց Ցեղասպանության փաստը: Այդ երկիրը փորձում է բոլոր միջոցներով խիստ նվազեցնել, աղավաղել, նվազագույնի հասցնել և այլ կերպ ժխտել Հայոց Ցեղասպանությունը:

Միջազգային հանրությունը դեռևս թույլ է տալիս Թուրքիային դա անել և շարունակում է երկակի ստանդարտ կիրառել ցեղասպանության նկատմամբ: Միշտ գերակայում են այլ շահեր՝ երկար տարիներ Թուրքիան բուֆերային դեր է խաղացել Խորհրդային Միության հանդեպ, ապա ՆԱՏՕ-ի շահերն են գերակշռել: Այժմ էլ, տարածաշրջանի անհանգիստ իրավիճակի և իսլամի վախի պայմաններում, չպետք է... վիրավորել Թուրքիային և այլն:

Հուսադրող է, սակայն, որ բուն Թուրքիայում մտավորականների շարժումը՝ հրապարակայնորեն քննարկել է իրենց անցյալի խնդիրները, այլևս հնարավոր չէ կասեցնել, չնայած որ իշխանությունների կողմից շարունակաբար կիրառվում են ահաբեկում, հետապնդում և ֆիզիկական բռնություն: Դեռ անցած շաբաթ նկարիչ Բեդրի Բայքամը դանակահարվեց, Ստամբուլում կայացած մի հանդիպումից

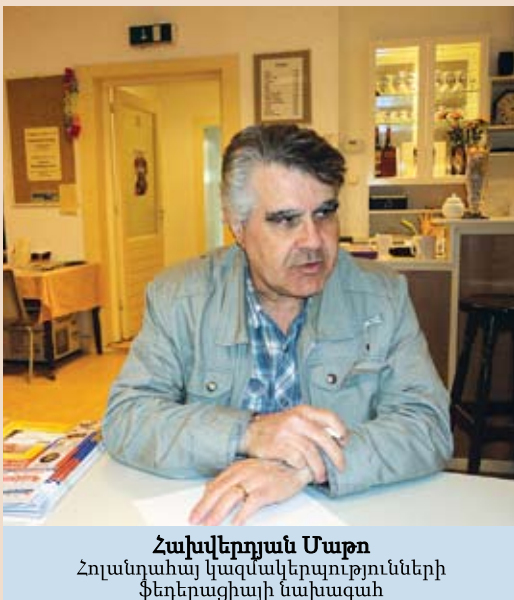
հետո, որտեղ քննարկվել է Կարսի հայ-թուրքական հաշտեցման թեմայով կառուցված հուշարձանի ոչնչացման դեմ բողոքի ակցիա կազմակերպելու հարցը: Այս ուղղությամբ դեռ երկար ճանապարհ պետք է անցնել, մանավանդ, քանի դեռ միջազգային հանրությունը թեկուզ և ոչ բացահայտ դատապարտելով Թուրքիայի վարած քաղաքականությունը, ոչ մի եզրակացություն չի անում այդ մասին:

Բարեբախտաբար Հոլանդիայում մարդիկ նորմալ չեն համարում երկակի ստանդարտը: Հոլանդական խորհրդարանի դիրքորոշումը հստակ է այս մասին: 2004 թվականի վերջերը խորհրդարանը միաձայն ընդունեց Ռաուվուտի բանաձևը, որը «գրկաբաց ընդունեց» այդ ժամանակվա արտաքին գործերի նախարար Բուրե: Բանաձևը կոչ է անում Հոլանդիայի կառավարությանը Թուրքիայի հետ երկկողմ շփումների կամ ԵՄ անդամակցության բանակցությունների շրջանակում, շարունակաբար և բացահայտորեն օրակարգում ներառել Հայոց Ցեղասպանության ճանաչումը: Սրանով պաշտոնապես հայտարարվել է, որ այն, ինչ տեղի ունեցավ 1915 թվականին Թուրքիայում պետք է որակել որպես ցեղասպանություն:

Խորհրդարանը հետևողականորեն հարցադրումներ է անում Հոլանդիայի արտաքին գործերի նախարարին այս բանաձևից բխող արդյունքների մասին: Պատասխանները խուսափողական են ու աննշան: Թվում է թե Հոլանդիայի արտաքին գործերի նախարարությունում դեռևս առկա է տաբու: Իզուր չէ, որ

հոլանդահայ կազմակերպությունները խնդրագիր են ներկայացրել խորհրդարանին կոչ անելով ավելի հետևողական լինել այս հարցի նկատմամբ: Նախ՝ հետամուտ լինել Ռաուվուտի բանաձևի իրագործմանը: Երկրորդը՝ խորհրդարանը պետք է շարունակի պահանջել, որ Հաագայում Հայոց Ցեղասպանության զոհերի հիշատակին նվիրված հուշարձան կառուցվի, որպեսզի մոռացության չտրվի միջազգային արդարադատության անհրաժեշտությունը՝ իդենտիֆիկացիային քրեական դատարանի, որը գոյություն ունի Հայոց ցեղասպանության օրոք: Ի վերջո, բոլոր խմբակցությունները պետք է աջակցեն Քրիստոնեական Միության պատգամավոր Ֆորդեվիդի առաջարկած օրինագծի ընդունմանը: Այժմ ցեղասպանության ժխտումը պատժելու չափանիշը թաքնված է հոլանդական Քրեական օրենսգրքի խմբային վերավորանքի կանխման հոդվածում: Օրինագծի մեջ այս չափանիշը բացահայտորեն հստակեցված է, սահմանված ու պարզաբանված: Նվազագույնը, որ Հոլանդիան կարող է անել զոհերի և նրանց ժառանգորդների համար, ովքեր ենթարկվել են այս դաժան ճակատագրին, հոգալ որեսզի պարզ դառնա, որ Հոլորքաթի և ցեղասպանության ժխտումը չի կարող անպատիժ մնալ: Սա քաղաքակրթության հարց է:

Հեղինակը Հոլանդահայ Կազմակերպությունների Ֆեդերացիայի (FAON) . Ապրիլ 24 կոմիտեի քարտուղարն է:

Հայկերդյան Մարթ

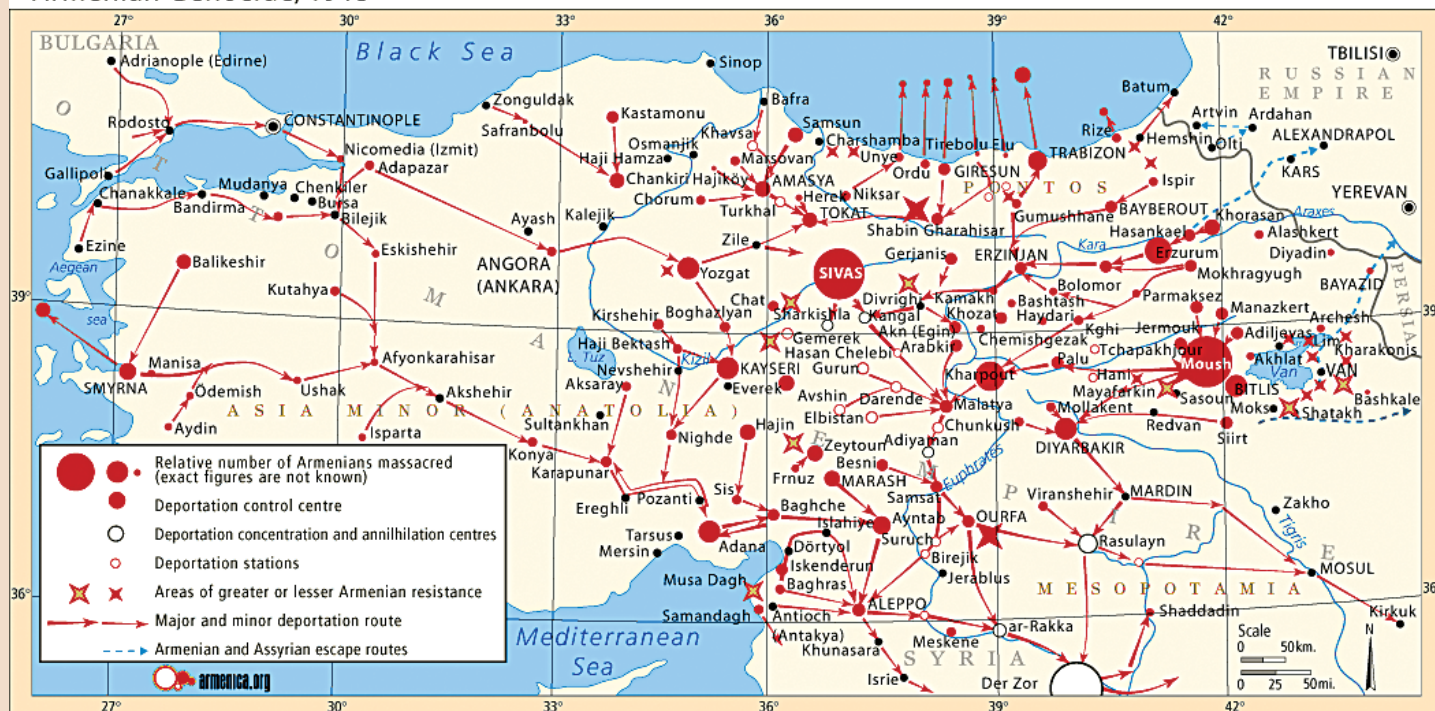
Հոլանդահայ կազմակերպությունների ֆեդերացիայի նախագահ

Հոլանդական լրատվական գործակալություն - ANP
Կիրակի, 24 ապրիլի 2011

500 մարդու ներկայությամբ ոգեկոչվեց Մեծ Եղեռնի զոհերի հիշատակը

ԱՄԵՆ (ANP) - Կիրակի օրը շուրջ հինգ հարյուր մարդ էր հավաքվել Հոլանդիայի Ասեն քաղաքում ոգեկոչելու հայոց ցեղասպանության զոհերի հիշատակը: Այդ մասին հաղորդել է Հոլանդահայ կազմակերպությունների ֆեդերացիայի (FAON) խոսնակը: Ամենամյա ոգեկոչումը, որն այս տարի առաջին անգամ համընկել է Զատիկի տոնին, տեղի ունեցավ Մեծ Եղեռնի զոհերի հուշարձանի մոտ՝ Ասեն քաղաքի «Դե Բոսկամպ» գերեզմանատանը: Ոգեկոչման արարողությունը ընդգրկում էր հոգեհանգստյան ծիսակատարություն, ելույթներ, երաժշտություն և ծաղկեպսակներ՝ հուշարձանին: Նմանօրինակ միջոցառումներով հայերն ամեն տարի ոգեկոչում են 1915 թվականի ցեղասպանության զոհերի հիշատակը: Անցած երեքշաբթի օրը Հաագայի Հեթ Պլեյն հրապարակում տեղի ունեցավ հանրահավաք-ցույց և ոգեկոչման համերգ:

Armenian Genocide, 1915

Армяне благодарны харьковчанам за спасенных в 1915 году детей

Вот уже 96 лет 24 апреля армяне всего мира отмечают День памяти жертв Геноцида. Память о геноциде, начавшемся в 1915 году в Османской империи с арестов армянской интеллигенции и аристократии и переросшим в беспорядочную резню, жестокое истребление целого народа, передается из поколения в поколение.

Жива эта скорбная память и среди армян Харькова. Как жива и призна-

тельность харьковчанам за помощь и поддержку в той трагической ситуации. Об этом свидетельствует мемориальная доска с надписью «С благодарностью от Харьковской областной армянской общины за приют детям, спасшимся от геноцида 1915 года», открытая три года назад на здании римско-католического костела по адресу: улица Гоголя 4.

24 апреля с утра сюда для возложения цветов

вместе с членами армянской национальной общины Харьковской области во главе с председателем Самвелом Грандовичем Хандамиряном пришли начальник управления внутренней политики и связи с общественностью областной государственной администрации Зинченко Анатолий Владимирович, заместитель начальника отдела по работе с объединением граждан Харьковского городского совета

Егорова Марина Олеговна, священник армянской церкви города Харькова отец Вардан, представители общественных организаций. В далеком 1915 году голодные, изнеможенные, горем убитые женщины и дети нашли приют на харьковской земле и долгое время жили в стенах храма. Украинский народ не словом, а делом доказал свою дружбу. Мы уверены, что она будет длиться в веках.

Севан Мкртумян

ՈՒԿՐԱԻՆԱՅԻ ՀԱՅԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ

ՈՒԿՐԱԻՆԱՅԻ ՄԱՐԶԱՅԻՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆԱՅՆՔՆԵՐԸ

ԿԻՆԻՑԱՅԻ «ՄԱՍԻՍ» ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔ

Նախագահ՝
Սամվել Եգոյան
Գործադիր տնօրեն՝ Իննա Սեմյոնովա
Կիրակնօրյա դպրոց, երիտասարդական
կազմակերպություն, նարդու ֆեդերացիա

☎ 21050, Винница, ул. Соборная, 50, оф. 413

☎ (0432) 67-14-33

e-mail: 351783@rambler.ru

ԶԱՊՈՐՈՋՅԻ ՄԱՐԶԱՅԻՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՀԱՄԱՅՆՔ

Նախագահ՝ Միքայել Պավլով
Գործադիր տնօրեն՝ Այաչեսլավ Գալուստով
Կիրակնօրյա դպրոց, երիտասարդական կազմակերպություն, պարի համույթ

☎ 69057, Запорожье, ул. Запорожская, 4

☎ (0612) 34-67-62

e-mail: galust@yandex.ru

ԴՆԵՊՐՈՊԵՏՐՈՎՍԿԻ ՄԱՐԶԱՅԻՆ ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ

Նախագահ՝
Գարեգին Արությունով
Գործադիր տնօրեն՝
Անահիտ Արզումանովա
«Արաքս» Երիտասարդական կենտրոն,
«Նաիրի» պարի համույթ

☎ 49000, Днепропетровск, ул. Баумана, 6, кв. 109

☎ (0562) 31-43-10

e-mail: anaida@ua.fm

ԿԻՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔ

Նախագահ՝ Տիգրան Կարգոյան
Պատասխանատու քարտուղար՝
Սամվել Ազիզյան
Կիրակնօրյա դպրոց, երիտասարդական
կազմակերպություն, տիկնիկային թատրոն,
վետերանների խորհուրդ, արտաքին կապերի
խորհուրդ, ֆուտբոլի թիմ,

☎ Киев, бул. Леси Украинки, 34, оф. 504

☎ (044) 461-91-23

e-mail: info@kao.kiev.ua

ԴՈՆԵՑԿԻ ՄԱՐԶԱՅԻՆ ՀԱՅ ՀԱՄԱՅՆՔ

Նախագահ՝
Էդուարդ Չախոյան
Գործադիր տնօրեն՝ Գեորգի Պետրոսյան
Կիրակնօրյա դպրոց, Երգի-պարի համույթ,
կանանց խորհուրդ,
երիտասարդական կազմակերպություն

☎ 83017, Донецк, б-р Шевченко, 29

☎ (062) 385-88-19

e-mail: oda@nedra.dn.ua

ԿԻՐՈՎՈԳՐԱԴԻ «ՏԱՐՈՆ» ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔ

Նախագահ՝ Հովիկ Սկրտչյան
Կիրակնօրյա դպրոց,
երիտասարդական կազմակերպություն

☎ 25001, Кировоград, пер. Клинецовский, 12/2

☎ (0522) 22-34-23

e-mail: vals-1@rambler.ru

ԿՐԻՎՈՅ-ՌՈԳԻ «ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒԻՍԱՎՈՐՅԻ» ԱՆՎԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔ

Նախագահ՝ Հովսեփ Սկրտչյան
Գործադիր տնօրեն՝ Պողոս Երանոսյան
Կիրակնօրյա դպրոց, երիտասարդական
կազմակերպություն, պարի համույթ,
ֆուտբոլի թիմ, բոքսի, ըմբշամարտի և
դյուդոյի խմբակներ

☎ 50050, Кривой Рог, ул. Косиора, 40/37

☎ (0564) 92-88-58

e-mail: dgerelo@mail.ru

«ԷՐԵՐՈՒՆԻ» ԺՏՈՄԻՐԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔ

Նախագահ՝
Կարեն Հովակիմյան
Գործադիր տնօրեն՝ Մարգարիտա Բոխան
Կիրակնօրյա դպրոց, երիտասարդական
կազմակերպություն, «Էրեբունի» երգի-պարի
համույթ, կանանց խորհուրդ

☎ 10009, Житомир, пл. Полевая, 6

☎ (0412) 33-20-00

e-mail: erebunizt@rambler.ru

ՂՐԻՄԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔ

Նախագահ՝ Ռուդոլֆ Հակոբյան
Նախագահի տեղակալ՝ Ստանիսլավ Յան
Հայկական դպրոց,
երիտասարդական կազմակերպություն
«Կամք», հայ նկարիչների միություն,
հայ գրողների ասոցիացիա, ավագների
խորհուրդ, «Մայրիկ» կանանց խորհուրդ,
«Մասյաց աղավնի» ամսագիր, «Բարև»
հեռուստաժրագիր

☎ 95000, Симферополь, ул. Ленина, 9

☎ (0652) 27-89-15, 27-63-37

e-mail: kao.org@mail.ru

ԱՆԴՐԿԱՐՊՈՏՅԱՆ «ԱՐԱՐԱՏ» ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔ

Նախագահ՝
Սերգեյ Նիկողոսյան
Կիրակնօրյա դպրոց,
երիտասարդական կազմակերպություն,

☎ 88009, Ужгород, ул. Генерала Свободы, 5/1

☎ (0312) 66-47-35

e-mail: ararat-org@rambler.ru

ԼՈՒԳԱՆՍԿԻ «ԿՈՌԻՆԿ» ԱԶԳԱՅԻՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՀԱՄԱՅՆՔ

Նախագահ՝ Արշակ Անդրեասյան
Կիրակնօրյա դպրոց,
երիտասարդական կազմակերպություն

☎ 91016, Луганск, ул. Демехина, 26/31

☎ (0642) 53-55-20, 53-30-48

ՈՒԿՐԱԻՆԱՅԻ ՀԱՅԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ

ԼՎՈՎԻ «ԱՂԲՅՈՒՐ» ՄՇԱԿՈՒՅԹԱՅԻՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔ

Նախագահ՝ Կարլո Սարգսյան
Կիրակնօրյա դպրոց,
երիտասարդական կազմակերպություն,
☎ 79005, Львов, ул. Шота Руставели, 4/5
☎ (0322) 74-23-05
e-mail: deyk@gala.net

ՆԻԿՈԼԱԵՎԻ «ՄԵՍՐՈՐԲ ՄԱՇՏՈՑԻ» ԱՆՎԱՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹԱՅԻՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔ

Նախագահ՝ Գարիկ Մկրտչյան
Գործադիր տնօրեն՝ Սերգեյ Շամյան
Կիրակնօրյա դպրոց,
երիտասարդական կազմակերպություն,
Ֆուտբոլի թիմ, գրական խմբակ

☎ 54001, Николаев, ул. Московская, 58-а

☎ (0512) 36-92-65

e-mail: mashtots@yandex.ru

ՕԴԵՍՍԱՅԻ ՄԱՐԶԻ ՀԱՅ ՀԱՄԱՅՆՔ

Նախագահ՝ Սամվել Տիգրանյան
Փոխնախագահ՝ Մարգարիտա Թորոսյան
Հայ մշակույթի կենտրոն, Հայկական դպրոց,
երիտասարդական կազմակերպություն
«ԱՐՄԻՐ», «Հայկական ժամ»
հեռուստաձայնար, «Բարեկամություն»
պարի համույթ, կանանց խորհուրդ, «Մարշալ
Բաբաջանյանի» անվան կազմակերպություն,
բոքսի և կարատեի սպորտային խմբակներ,
թատերական և գրական խմբակներ,
հայկական մանկապարտեզ, ավագների
խորհուրդ

☎ Одесса, Гагаринское плато, 5

☎ (067) 905-65-58; Факс: (048) 798-35-03

e-mail: armodessa@ukr.net marmines@mail.ru

ՊՈԼՏԱՎԱՅԻ «ՎԱՆՔ» ՄԱՐԶԱՅԻՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔ

Նախագահ՝ Արթուր Հովակիմյան
Գործադիր տնօրեն՝ Ալլա Պաուկ
«Ուրարտու» գեղարվեստական և
գրական խմբակներ, երիտասարդական
կազմակերպություն, ֆուտբոլի թիմ

☎ 36000, Полтава, ул. Котляревского, 1/27

☎ (0532) 50-62-25

e-mail: plora55@rambler.ru

ՌՈՎՆՈՅԻ ՄԱՐԶԱՅԻՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔ

Նախագահ՝ Վարդան Թաթոսյան
Գործադիր տնօրեն՝ Արարատ Եղիազարյան
☎ 33027, Ровно, ул. Даниила Галицкого, 19, кв. 312

☎ (0362) 60-88-93

e-mail: nairi-arm@mail.rv.ua

ՍՈՒՄԻ «ԱՐՑԱԽ» ՄԱՐԶԱՅԻՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔ

Նախագահ՝ Սեդա Ավետիսյան
Կիրակնօրյա դպրոց,
երիտասարդական կազմակերպություն

☎ 40009, Сумы, ул. Косовщинская, 96/27

☎ (0542) 27-42-47, 21-04-70

e-mail: philial11@utel.net.ua

ԽԱՐԿՈՎԻ «ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱՅՆՔ» ՄԱՐԶԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ

Նախագահ՝ Սամվել Խանդամիրյան
Նախագահի տեղակալ՝ Սևան Մկրտումյան
Կիրակնօրյա դպրոց, համալսարանին կից
հայոց լեզվի կուրսեր, երիտասարդական
կազմակերպություն, «Արմենիա» պարի
համույթ, գրական և թատերական խմբակներ,
«Կանչ» ամսաթերթ

☎ 61013, Харьков, ул. Шевченко, 142

☎ (057) 717-25-55, 759-61-58

e-mail: ano_kharkov@mail.ru

ԽԵՐՍՈՆԻ «ՈՒՐԱՐՏՈՒ» ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔ

Նախագահ՝ Սպանդար Գաբրիելյան
Կիրակնօրյա դպրոց

☎ Херсон, ул. 9 января, 5

e-mail: aag123@yandex.ru

ԽՄԵԼՆԻՑԿԻ «ԱՐԱՐԱՏ» ԱԶԳԱՅԻՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ

Նախագահ՝ Սուրեն Ավագյան
Հայոց լեզվի ուսումնասիրման խմբակ,
մանկական ինքնագործունեության խմբակ

☎ 29000, Хмельницкий, ул. Соборная, 57, к. 38

☎ (0382) 76-32-60

e-mail: souz_ararat@mail.ru

ՉԵՐՆԻԳՈՎԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔ

Նախագահ՝ Վալերի Զալալյան

☎ 14005, Чернигов, ул. Боженко, 106, к. 14

☎ (0462) 93-50-32

ՉԵՐԿԱՍԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔ

Նախագահ՝ Մարտին Հովհաննիսյան
Մշակութային գործունեություն,
երիտասարդական կազմակերպություն,
ֆուտբոլի թիմ, նարդու խմբակ

☎ 18021, Черкасы, ул. Героев Сталинграда, 34/1

e-mail: libra191088@rambler.ru

ՉԵՐՆՈՎՑԻ «ԱՐԵՎԻԿ» ԱԶԳԱՅԻՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ

Նախագահ՝ Վիկտոր Դավիդովիչ
Կիրակնօրյա դպրոց, զիտական խմբակ

☎ 58004, Черновцы, Шевченковский район, ул. Вижницкая, 18

e-mail: davidovich@chnu.cv.ua

ՈՒԿՐԱԻՆԱՅԻ ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ

Союз армянской молодежи

☎ 01601, г. Киев, бул. Леси Украинки, 34, оф. 502

☎ (044) 461-91-22

http://samu.org.ua

e-mail: info@samu.org.ua

About AGBU Europe

The Central Board of the Armenian General Benevolent Union (AGBU) established AGBU Europe on January 1st 2008, for coordinating and developing the Pan-European activities of the various chapters in Europe. AGBU Europe promotes important initiatives in areas as diverse as academic research, conservation and promotion of heritage, culture, education and Armenian language teaching and European policies, training of association leaders and children and youth activities.

Biographies

Alexis GOVCIYAN

A former student of Essayan and Mekhitarian schools of Istanbul, Alexis Govciyan was appointed president of AGBU Europe on January 1, 2008. Director of the Institut Supérieur des Metiers (France), he is currently a board member of the National Fund for Promoting and Communicating on Crafts. He has actively contributed to the vote of the law on the recognition of the Armenian genocide by France. A. Govciyan is also President of the Coordination Council of Armenian organisations in France (CCAF national) and a member of the religious association of the Armenian Apostolic Church.

Mr. Govciyan was awarded the "Legion of Honour", the "National Order of Merit" and the "Palmes Académiques" medals. He is the author of the book entitled "April 24: testimony on the recognition by France of the 1915 Armenian genocide, published by "Editions Cherche Midi in 2003". He was elected councillor of Ile de France in 2010 and the first President of the friendship group between the Region of Ile-de-France and Armenia.

Sona ATTAMIAN

Mrs. Attamian is a consultant in the luxury goods market in Paris, working with top French fashion designers, and for event organizing and political fundraising. She has been an active member of AGBU France Committee for a number of years and was the lead organizer of the Paris AGBU Centennial events in December 2006. She is also a member of the Armenian Apostolic Church Organizing Committee for the newly created Diocese of France, as of December 2007.

Michel SABBAGH

Born in Paris, France, Mr. Sabbagh was an Internal Auditor at the Lincoln/Electrolux group, then Financial and Administrative Director at Sodexho, Bouygues Immobilier and Lionweld Kennedy France. He is an active member of AGBU France since 1974 and AGBU Paris Chairman from 1981 to 1990. He is Treasurer of AGBU France since July

2001 and AGBU Europe Treasurer since January 2008. He is also a member of various French non-profit associations.

Richard ABDALIAN

A native of Paris, France, Mr. Abdalian is vice-president of Universal Music Group International, world's leading music company. He manages UM Digital Operations in developing markets such as Central and Eastern Europe, Scandinavia, Middle East and Africa. Mr. Abdalian is the founder of two companies in the Telecom field: Technical Solutions and Entertainment Services. He is a telecom engineer and graduate of ESCP (Ecole Supérieure de Commerce de Paris). Mr. Abdalian has been active in Armenian organizations since youth and particularly at AGBU and at the Yan's Club since 2001.

Armine AFRIKIAN

Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միություն

A native of Armenia, Mrs. Afrikian has been living in the UK for over 15 years. She was the founder and President of YP London prior to joining the AGBU London board where she currently is the Honorary Treasurer. She is working as an Accountant in London.

Asdghig ALEXANIAN

Mrs. Alexanian was nominated Honorary Consul of Austria in Alexandria in 1987 and Honorary Consul General in 2004, in charge of Austrian Commercial and Cultural Affairs. She is currently President of A. Alexanian Group of Companies in the tobacco industry and is a member of the board and shareholder of the Egyptian Textile Industries SAE. She has been a member of AGBU for the past 49 years, is President of the Armenian Cultural Center Dikran Yergat since 2004 and has been involved in various Armenian Community services. Mrs. Alexanian was bestowed the "Decoration of Honour in Gold for Services to the Republic of Austria" in January 2008.

Sonia AVAKIAN-BEDROSSIAN

Mrs. Avakian-Bedrossian is vice-president of Softrade Ltd Company. She is the representative agent of Constellation Spirits Inc. – USA in Bulgaria. She is a member of the National Council of Collaboration on Ethnic and Demographic issues at the Ministerial Council of the Republic

of Bulgaria. In 2007, she joined the Executive Council of UBI-France Bulgaria (France-Bulgaria Partnership) and is a board member of the National Council of multi-cultural and ethnic issues at the Bulgarian Ministry of Culture. Mrs. Avakian-Bedrossian successfully spearheaded the new AGBU Sofia Chamber Orchestra. Born in Bulgaria, she graduated the Hripsimiantz Armenian College in Beirut, Lebanon. Since 1990 she is living in Bulgaria and since 1995 the AGBU Sofia Chairperson.

Nathalie BOUQUET

Nathalie Bouquet is a graduate in private law and international law, and holds the CAPA (certificat d'aptitude à la profession d'avocat). As a lawyer, she worked from 1987 to 2000 for the law firms Freshfields, Jeantet & Associés and Soulez Larivière on issues of mergers and acquisitions and litigation. From 2000 to 2008, she carried out missions to provide advice and institutional support, particularly to the National Bar Council and international groups (New technologies, telecommunication and finance). UMP National Secretary in charge of law and justice from 2002 to 2004, she has written a white book entitled "How to improve the proximity of law and justice?" She ran for the 2004 regional elections in Ile-de-France, and the 2002 legislative elections in the 9th district of Val-de-Marne (Alfortville and Vitry).

Today, she is the vice-president of Krief Group and Bernard Krief Institutional. As such, she is in charge of the development of the Krief Group and advises key accounts of Bernard Krief Institutional in France and the United States, on development strategy on both institutional stakes and relations with policy makers. She was awarded the distinction of Chevalier de la Légion d'Honneur in September 2010.

Roupen CHAVOUSHIAN

Born in Plovdiv, Bulgaria, Mr. Chavoushian created a company with the exclusive distribution rights for Schwarzkopf Professional hair products and cosmetics firms Keller, Holiday, Insetta and Sabel, which he has been operating since 1989. He is a board member of the "Surp Kevork" Church Committee and a member of the main Church Committee of Bulgaria. He holds a BA degree from the Pedagogical Institute in Bulgaria. Mr. Chavoushian is one of the main founders of the re-opened AGBU Plovdiv, where he has

served two terms as Treasurer and two terms as President.

Eric DADIAN

Mr. Dadian is president of the Association Française des Centres Relation Clients (AFRC), the French Federation of call centers, and CEO of Intra Call Center. He is a specialist in the field and works for clients like Mattel, Bouygues Telecom and Coca Cola. Mr. Dadian was an adviser to Gilles de Robien, former Minister of Public Works and Education. He is a member of the executive board of the Groupement des Professions de Services (MEDEF). He leads a circle of Armenian professionals (CPA) that meets every two months around a theme and a personality. Born in Neuilly-sur-Seine, France, Mr. DADIAN is a graduate of MSG Dauphine.

Nadia GORTZOUNIAN

Nadia Gortzounian is an M.D. and director of the Internal Medicine division of MSD (Merck Sharp & Dohme-Chibret) in Paris, France.

Krikor ISTANBOULLI

A native of Aleppo, Syria, Mr. Istanbuli was a member of the Italian Armenian Union board from 1994 to 1998 and of the AGBU Milan board from 1990 to 1998. He received his elementary and high school education from AGBU Lazar Najarian-Calouste Gulbenkian. He holds a Baccalaureate degree from Lebanon where he lived until 1982. He created his own business in jewellery and extended it to Kuwait. Mr. Istanbuli currently resides in Milan, Italy, and continues his business in jewellery.

Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միություն

Annie JAFALIAN

Ms. Jafalian is a Lecturer and Research Fellow at the Jean Moulin-Lyon III University. She is a geopolitical analyst, specialist of the Caucasus, with ten years of project management, field studies and information gathering in Armenia, Azerbaijan, Georgia, Kazakhstan and Turkey, experience she acquired while working as a "Chargé d'Étude" for the "Fondation pour la Recherche Stratégique, F.R.S." (Paris) from 2001 to 2006. Ms Jafalian has a DEA graduate degree in International Security and Defense from the Jean-Moulin-Lyon III University (France), and a DESS graduate degree in European Geopolitical studies from the University of Marne-la-Vallée (Paris XII). She has directed, published or contributed to many publications and articles on important contemporary topics, such as oil in Caucasus, the Karabakh situation, the security policies for Armenia and Azerbaijan, or the strategic and military stakes facing Russia and the United States. Ms. Jafalian is currently residing in Lyon (France).

Garbis KESHISHIAN

Mr. Keshishian is manager of the Corporate Planning Department at Consolidated Contractors Company, a construction firm. Since 1963, he has been a member of most AGBU AYA (Armenian Youth Association) committees in Beirut, and has chaired the AYA

Beirut Executive Committee before moving to Athens in 1976. He is the AGBU Greece Board Secretary. Mr. Keshishian graduated from the AGBU Hovaguimian-Manouguian school in Beirut and holds a degree in Civil Engineering from the American University of Beirut. Born in Aleppo, Syria, he currently resides in the Athens, Greece.

Philippe PANOSSIAN

Born in Valence, France, Mr. Panossian is a Notary in "Panossian et Associés", a practice with 5 partners and 30 employees. He graduated in "Gestion du Patrimoine" and practices in many legal domains including public and private law, family, and real estate for groups such as Bouygues Immobilier, Nexity, Kaufman & Broad or local governments. Mr. Panossian trains future notaries on town-planning law. AGBU Valence that he presides is very active in this town of Southern France where 10% of the

population is of Armenian origin. Mr. Panossian spearheaded the organization of the concert of the Philharmonic Orchestra of Armenia in Valence during the "Year of Armenia" in France. He is currently developing an internship program for young students from Armenia.

Nicolas TAVITIAN

Nicolas Tavitian is an independent consultant specialized in EU affairs and currently works for the European Commission and Parliament, the WWF and other organizations. His areas of expertise include environmental policy and EU external policies, particularly in the Caucasus and the Black Sea region. He has been involved with EU policies of interest to Armenians, and developed a number of projects aiming to strengthen links and promote mutual understanding between Armenians and EU institutions, including AGBU and "Inside Europe" a think tank. Mr. Tavitian lives in Brussels.

www.agbueurope.org

Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միություն – 1906 թ. հիմնադրված հայկական բարեգործական կազմակերպություն, որն աշխարհի ամենախոշոր հայկական հասարակական կազմակերպությունն է։ Այժմ նրա գլխամասը գտնվում է Նյու-Յորքում, տարեկան միջազգային բյուջեն կազմում է մոտ 36 միլիոն ԱՄՆ դոլար։ ՀԲԸՄ-ն պահպանում և զարգացնում է Հայկական ազգային գիտակցությունը և ժառանգությունը զանազան կրթական, մշակութային և մարդասիրական ծրագրերի միջոցով։

- Основана в Каире в 1906 году.
- С началом Второй мировой войны штаб-квартира перемещена в Нью-Йорк.
- Одними из основных задач AGBU являются сохранение армянской идентичности у представителей диаспоры и помощь Спюрку.
- В настоящее время президентом AGBU является Перч Седракян.

Всеобщий армянский благотворительный союз основанный **Погосом Нубаром**, который переехал в 1921 году в Париж, является дипломатическим и политическим центром Армянского вопроса. были созданы в Париже, Лионе, Валенсии, Марселе и Ницце. Президентами AGBU были знаменитые миллиардеры Галуст Гюльбенкян и Алекс Манукян.

Alexis Govciyan and Prime Minister of Romania Emil Boc

ARMENIANS IN ROMANIA

Mass migrations of Armenians were caused by various disasters that frequently affected their motherland. In the 5th century the Byzantine rulers resettled Armenians in Macedonia – this was the beginning of the Armenian diaspora in the Balkans. The origins of the Armenian community in Romania (and in neighbouring regions) were connected with a particularly gloomy series of events that affected Armenia: the fall of the Bagratuni kingdom in 1045, the conquest of Ani by Seljuk Turks led by Arp Arslan in 1064 (leading to an exodus towards Cilicia, Crimea and Poland), the Tartar invasion of 1239, another Tartar-caused exodus in 1299, the earthquake and famine of 1319, the Mongol invasion in 1342. Subsequent events, such as the Turkish-Persian wars at the beginning of the 17th century, the massacres in 1895 or the genocide in 1915 brought new waves of Armenian refugees to various countries in Europe, one of them being Romania.

The first traces of an Armenian presence in Romania are more than a thousand years old. An inscription on a tombstone

in Cetatea Alba is dated 416 according to the Armenian calendar – that is, 967 AD. Another religious inscription dates from 1174. Cilician coins from the 12th century were also discovered in the same city, proving the existence of trade relations between the two regions.

The settlement of Armenians in Moldavia thus took place before the actual foundation of the principality in 1352. Armenians came to Moldavia from the north and east, from Crimea, Galicia and Podolia, regions with significant Armenian population and active Armenian trade centers. The movement of Armenians took place along trade routes – such as the 'Tartar route' or the 'Moldavian route'. Indeed, for a long time, Moldavian trade was dominated by Armenians, and incoming Armenians played a crucial role in the development of Moldavian towns. The early refugees from Armenia belonged to the upper classes – aristocrats, merchants, craftsmen – and they used their skills and knowledge of a wide range of Oriental and European languages to develop their trade networks.

The greatest Romanian historian, Nicolae Iorga, stated in *Choses d'art arméniennes en Roumanie* (1935) (quotation taken from Sergiu Selian – *Historical Sketch of the Armenian Community in Romania*) that "Since the principality of Moldavia was actually created by way of trade, those who followed this way became participants in the creation of the national state of Moldavia. Therefore Armenians are in a way the parents of Moldavia."

Many of the Armenians in Bucovina were rich and cultivated. Some of them – such as the members of the Capri and Pruncul families – became Austrian nobles. The first mayor of Cernauti, Petrovici, was Armenian. Other Armenians were members of the Austrian Parliament.

O. Sadok Barącz, dominikanin i historyk

Садок Баронч (Sadok Barącz, Սահրկ Կիւղենտի Ֆերերուշ Բարոնչ) народився 29 квітня 1814 у Станіславові (тепер Івано-Франківськ) – галицький польський історик, фольклорист, архівіст, вірменин за національністю.

Jednym z najbardziej znanych galicyjskich historyków XIX wieku był dominikanin Sadok Wincenty Barącz, autor wielu książek i przewodników. Urodził się 29 kwietnia 1814 r. w Stanisławowie jako syn Grzegorza; ormiańskiego mieszczanina, pochodzącego z Węgier. Jego nazwisko było spolszczoną wersją węgiersko-słowackiego nazwiska Baronsz. Z rodziny tej wywodziło się kilku duchownych ormiańskich, a wśród nich ks. Mikołaj Barącz /1756 – 1831/, dziekan kapituły ormiańskiej we Lwowie i dyrektor banku Mons Pius we Lwowie, ks. Grzegorz Barącz /1757 – 1819/ proboszcz parafii ormiańskiej w Śniatyniu, oraz ks. Dominik Barącz /1809 – 1879/, proboszcz parafii ormiańskiej w Łyścu k. Stanisławowa, dziekan dekanatu stanisławowskiego i wikariusz arcybiskupa na Pokuciu, a następnie prepozyt kapituły ormiańskiej we Lwowie.

Wincenty Barącz ukończył w 1830 r. słynne gimnazjum w Stanisławowie, obierając

stan kapłański. Ze względu jednak na brak miejsc nie został przyjęty do diecezjalnego seminarium duchownego we Lwowie. W latach 1831-35 studiował więc eksternistycznie filozofię i teologię we Lwowie. Wstąpił w 1835 r. do zakonu dominikanów, przyjmując imię Sadoka, co uczynił na pamiątkę zamordowanego w

Sandomierzu w XIII wieku bł. Sadoka, dominikanina. W zakonie kontynuował studia teologiczne na uniwersytecie we Lwowie. Wyświęcony został w 1838 r. przez arcybiskupa lwowskiego obrządku rzymskokatolickiego Franciszka Pischtka.

Po święceniach pełnił w zakonie dominikańskim najróżniejsze funkcje. Pracował m.in. jako bibliotekarz we Lwowie, katecheta i podrzeor w Żółkwi, przeor w Tyśmienicy, a od 1849 r. jako profesor nauk biblijnych we Lwowie. W 1855 r. został przeorem w klasztorze w Podkamieniu. Po rezygnacji z tej funkcji pozostał w Podkamieniu, poświęcając się całkowicie pracy naukowej. Był wybitnym badaczem przeszłości Ormian polskich i dziejów zakonu dominikańskiego, a także dziejów wielu miast kresowych „Żywoty

Większość jego prac pozostawała w rękopisie i ma charakter źródłowy, gdyż wiele dokumentów archiwalnych, z których korzystał autor, zaginęła w czasie wojen. O. Sadok Barącz od 1858 r. był członkiem korespondentem Cesarsko – Królewskiego Towarzystwa Naukowego w Krakowie, a także kaznodzieją

generalnym zakonowi i współpracownikiem wielu czasopism. Za swoje zasługi na polu historii i piśmiennictwa jako jedyny polski dominikanin w XIX w. obdarzony został w 1863 r. zakonny tytułem magistra.

Był wielkim indywidualistą, a zarazem osobą o radykalnych poglądach. W czasie wprowadzania reformy w prowincji galicyjskiej nie poddał się nowej regule zakonnej, stronił od życia wspólnotowego, nawet msze św. odprawiał u siebie w celi. Ogromnie angażował się w sprawy społeczne. W Podkamieniu, w którym spędził większość życia zakonnego, zakładał m.in. kasę zapomogową i czytelną dla ludu. Zmarł 2 kwietnia 1892 r. w Podkamieniu, pochowany tamże. Jego popiersie, dłuta rzeźbiarza Tadeusza Baracza, jego bliskiego krewnego, znajduje się we Lwowskiej Galerii Obrazów.

Kresowi Ormianie

Na Kresach Wschodnich II Rzeczypospolitej w moim rodzinnym Tłumaczu, o którym ruski kronikarz Nestor napisał, że osada istniała tu już w 1144 roku - podobnie jak w innych małopolskich miasteczkach od wieków obok Polaków i Rusinów żyli Ormianie.

Ormianie byli znanymi i cenionymi kupcami, rzemieślnikami i artystami, słynęli zwłaszcza ze złotnictwa i obróbki szlachetnych kamieni. Obrotni kupcy znali języki wschodnie (turecki) i odznaczał się niebывалą przedsiębiorczością. Mieszkali w zwartych skupiskach na Kresach Wschodnich. Kazimierz Wielki w 1356 r. przyznał Ormianom prawo organizacji we własnych gminach. Statut ormiański sporządzony na przełomie XV i XVI wieku we Lwowie zatwierdził im król Zygmunt Stary w 1519 r.

Głównym ośrodkiem Ormian, obok Lwowa, był Kamieniec Podolski, gdzie w XVI w. mieszkało 1200 rodzin ormiańskich. Posiadali tam własne szkoły, cztery kościoły i szpital. Organizacja gminy kamienieckiej była wzorem dla większości gmin ormiańskich na Kresach Wschodnich. Szczególnym miejscem dla Ormian był Lwów, gdzie osiedlili się już za panowania Daniela Halickiego. Istniał wówczas już kościółek pod wezwaniem św. Anny, a budowa katedry ormiańskiej miała miejsce już za panowania Kazimierza Wielkiego.

Oprócz Lwowa i Kamieńca Podolskiego Ormianie osiedlili się na przestrzeni XIV - XVII wieku w Brodach, Brzeżanach, Horodence, Jeziomem, Kutach, Łucku, Łyścu, Mohylewie, Podhajcach, Stanisławowie, Śniatyniu, Tyśmienicy, Tłumaczu, Złoczowie i Żwańcu. Wszędzie zajmowali się głównie handlem i rzemiosłem, wytwarzali kobierce, pasy słuckie, wyrabiali uprzęż i wyprawiali futra. Dworowi królewskiemu w Rzeczypospolitej służyli jako tłumacze znając języki wykupywali jeńców polskich z rąk tureckich i tatarskich. Wielkim przyjacielem Ormian był Jan III Sobieski, który zatrudniał ich jako sekretarzy.

Lwowscy Ormianie byli bardzo zamożni. Jednym z nich był właściciel kamienicy na Rynku lwowskim, Krzysztof Bemutowicz, który od Władysława IV otrzymał tytuł sekretarza królewskiego. Ostatnim arcybiskupem obrządku ormiańskiego na stolicy archidiecezjalnej we Lwowie był arcybiskup Józef Teodorowicz. Do 1939 roku w archidiecezji tej pracowało 20 księży, a zakonnice prowadziły szkołę dla dziewcząt. Istniała także bursza dla chłopców imieniem biskupa Torosiewicza i działał ormiański bank "Mons Pius".

Wybuch wojny w 1939 r. spowodował, że Polacy i Ormianie podzielili bez reszty wspólny tragiczny los.

Po wojnie bardzo ważnym wydarzeniem była wizyta w Polsce Jana Piotra XVIII Kaspariana, Patriarchy - Katolikosy Ormian katolików, który dnia 3 IX 1989 r. ukoronował cudowny obraz Matki Bożej Łysieckiej w kościele św. Trójcy w Gliwicach.

W dniach 25 V. do 6 VI 1997 r. miała miejsce druga wizyta duszpasterska Jana Piotra XVIII Kaspariana, ormiańskokatolickiego Patriarchy - Katolikosy.

Wizyta zbiegła się w czasie z 46 Międzynarodowym Kongresem Eucharystycznym we Wrocławiu. Po tej drugiej wizycie w Polsce do ormiańskiego Kościoła Św. Trójcy w Gliwicach nadeszła Bulla Patriarchalna do Czcigodnego i Ukochanego ks. Józefa

Lukasz Abgarowicz – czwarty w historii senator pochodzenia ormiańskiego

Kowalczyka, głosząca: "Dla docenienia Księdza wieloletniej, przynoszącej wiele owoców pracy, mocą Naszej władzy patriarchalnej, nadajemy Księdzu godność KERCHARKELI - z prawem używania krzyża napierśnego i pierścienia. Datowana: Dań w Bzommar 14 października 3997.

W Gliwicach jest Związek Ormian w Polsce im. Ks. abpa Józefa Teodorowicza. Prezesem jest Juliusz Andrzej Sikorski. Związek wydaje miesięcznik pt. "Posłaniec św. Grzegorza Oświeciela". Redaktorem naczelnym jest Andrzej Bohosiewicz*. Natomiast w Krakowie istnieje Ormiańskie Towarzystwo Kulturalne - prezes Adam Terlecki.

W dniu 2 maja 1998 zorganizowało ono IV Ogólnopolskie Spotkania Środowiska Ormiańskiego, poświęcone postaci ks. abpa Józefa Teodorowicza w 60 rocznicę śmierci.

Tak obecnie wygląda społeczno-religijne życie Ormian w Polsce. Na zakończenie przytoczę słowa o Ormianach z Bulli Patriarchalnej Jana Piotra XVIII: "Z przyczyn historycznych zapomnieli macierzystego języka, ale przywiązani są do swojego pochodzenia i tożsamości kulturowej."

Danuta Tabińska-Juhasz

Перезахоронение архиепископа Юзефа Теодоровича

7 июня 2011 года во Львове произойдет грандиозное событие для общественной и культурной жизни армян Польши, а также для всей Восточной и Центральной Европы, на котором будут присутствовать многие официальные лица, общественные и культурные деятели: на

Лычаковском кладбище пройдет церемония перезахоронения останков Львовского архиепископа армяно-католического обряда – Теодоровича Юзефа.

Этому знаменательному событию предшествовали многолетние ходатайства армянской

общины Польши о переносе праха архиепископа на первоначальное место погребения. Юзеф Теодорович был выдающейся личностью, патриотом, политическим и общественным деятелем. После смерти архиепископа, чья его неизмеримые заслуги перед Польшей, по всей стране был объявлен национальный траур.

Архиепископ был похоронен на территории польских военных захоронений, но в 1972 г. распоряжением тогдашней власти кладбище подверглось уничтожению. Чтобы не пре-

небечь памятью тех, кто покоился в своих могилах, поляки тайно перезахоронили, в том числе и прах архиепископа, в другом месте Лычакова, в склепе совсем чужой семьи. После многих лет поисков удалось отыскать гроб с телом армянского архиепископа Юзефа Теодоровича.

Сегодня нам предоставляется уникальная возможность почтить память этого выдающегося человека и совершить церемонию перезахоронения его останков в место первоначального погребения.

ԱՌԱՋԻՆ ԾԻԾԵՌՆԱԿՆԵՐԸ

Ուկրաինայի հանրակրթական դպրոցների հետ հնչեց նաև Օդեսայի հայ համայնքի կիրակնօրյա դպրոցի ուսումնական տարվա վերջին զանգը: Հայկական կիրակնօրյա դպրոցի ութ շրջանավարտների համար այդ զանգը ազդարարեց հրաժեշտ դպրոցին ու նոր կյանքի սկիզբ: Հավաքվել էին ծնողներ, հարազատներ, համայնքի ներկայացուցիչներ: Այս տարի, այս հրաշալի շինության մեջ դպրոցը տալիս էր իր առաջին շրջանավարտները: Դպրոցի տնօրեն և դասուղեկ էլեն Պողոսյանը նշեց, որ շրջանավարտները առաջին ծիծեռնակներն են:

Համայնքի նախագահ Սամվել Տիգրանյանը բարեմաղթանքի խոսքերով բացեց ցերեկույթը և շրջանավարտներին հանձնեց վկայականներ: Վկայական հայկական տառերով, հայկական մանրանկարչությամբ: Ուկրաինական դպրոցում սովորելուն զուգընթաց, հայ պատանիներն ու աղջիկները չորս տարի առաջ ամեն ինչ սկսեցին սկզբից - այբուբենից: Հարցնել է պետք տիկին Պողոսյանին, արդյոք, հեշտ է եղել ռուսախոս, ռուսական դպրոցներում սովորող երեխաների լեզուն հղկել, որպեսզի արտասանած յուրաքանչյուր հնչյուն ունենա հայկական առոգանություն: Ուսումնական չորս տարիների ընթացքում ոչ միայն գրել ու կարդալ են սովորել, այլև ծանոթացել են հայկական դարավոր մշակույթին, պատմությանն ու անցյալին:

Ցերեկույթի ժամանակ դպրոցի բոլոր երեխաները իրենց մասնակցությունը ունեցան, հիացմունք պատճառելով ներկաներին: Ուզում են մշել հատկապես թոռնիկի և տատիկի «Լուս-Ամբելուս-Երևան» հեռախոսակապի դրվագը: Ինչպիսի ջերմություն և հուզականություն կար այդ երկխոսության մեջ, որտեղ կարոտի, սիրո և ջերմության արտահայտություն կար ոչ միայն դեպի տատիկը, այլ նաև դեպի հայրենի երկիրը: Ընդհանրապես սցենարը հագեցված էր լեզվի մասին ասույթներով, պայծառ մտքերով: Յուրաքանչյուր մասնակից սրտի մեծ մկիրումով էր կատարում իր դերը՝ լինել ասմունք, թե՛ բեմական խաղ: Իսկ բեմի ծևավորումը մեծ ճաշակով կատարել էր երկու շնորհալիների մայր Լուսինե Սաֆարյանը, որի համար էլ արժանացավ դպրոցի տնօրենի շնորհակալական խոսքին: Այս տարիների ընթացքում աշակերտների սերը դեպի հայրենիքը ավելի մեծացավ պատմության դասերի շնորհիվ՝ պատմության դասատու Դավիթ Դավթյան: Բոլոր շրջանավարտներին մկիրվել էր փառքիլ բանաստեղծություններ, որոնցում բնութագրվել էր իրենց կերպարը: Վերջին տողերով որպես պատգամ մշվել էր, որ հայոց լեզուն մի զանգ է, որ պիտի սրտի մեջ պահեն և փոխանցեն այն սերունդներին: Հայի հոգևոր բարձրությունը միշտ կթարմանա հասակ առնող քաղցրամուշ բալիկների շուրթերում, եթե խոսեն հայերեն:

Ո՛ր տես, որդիս ուր էլ լինես
Այս երկնի տակ ուր էլ գնաս,
Թե մորդ անգամ մտքից հանես՝
Քո մայր լեզուն չմոռանա՛ս:

Սիլվա Կապուտիկյանի այս գեղեցիկ խոսքերով համայնքի փոխնախագահ Մարգարիտա Թորոսյանը ամփոփեց համայնքի և ողջ ուսուցչական կոլեկտիվի նպատակն ու միտքը. որ հայեցի դաստիարակվեն սփյուռքի երեխաները, սիրեն մայրենի լեզուն և չմոռանան հայրենիքը:

Լիզա Մոսինյան

Чемпионат мира по кикбоксингу

10-15 мая в Киевском Дворце спорта проходил Чемпионат мира по кикбоксингу среди 2000 юношей, молодежи и взрослых спортсменов, приехавших из 42 стран мира. Организаторами столь представительного спортивного форума стали Национальная федерация «Украинский Союз Кикбоксинга» совместно с Министерством образования, науки, молодежи и спорта Украины и Всемирной любительской кикбоксинговой ассоциацией (WPKA).

Наряду с другими в Киев приехала команда армянских спортсменов во главе с президентом Национальной федерации кикбоксинга Армении Гарником Айрапетяном. В течение четырех дней соревнований армянские спортсмены выиграли девять призовых медалей, из них две золотые – Левон Саргсян и Армен Погосян, две серебряные – Ишхан Асатрян и Самвел Мовсисян, четыре бронзовые – Гарик Цатурян, Ваграм Мовсисян, Лилит Рафаелян и Мелик Багдасарян.

С первого до последнего дня соревнования во Дворце спорта находилась и поддерживала армянских спортсменов большая группа поддержки из числа Молодежной организации Киевской армянской общины МОКАО. Как сказал глава армянской делегации: «Армянская молодежь Киева за время чемпионата стала частью нашей команды, а все мы вместе одной большой семьей». На турнире также присутствовал Вардан Тадевосян – журналист и ведущий спортивной рубрики армянского телеканала «Шант», который остался доволен результатами нашей сборной и с уверенностью сказал: «Эти ребята еще не раз поднимутся на пьедестал и в честь их будет играть гимн Армении, как это было в Киевском Дворце спорта при массовой поддержке армянской делегации и молодежи, которая, живя за пределами своей исторической родины, получила великолепную возможность испытать гордость за свою страну».

Аким Погосян
www.kaio.kiev.ua

Կրոնական էջ

«Հայկական լրատու» վերլուծական-լրատվական հանդեսի յուրաքանչյուր համարում մշտապես մեկ-երկու էջ նվիրում ենք Ուկրաինայի տարածքում գործող հայ Առաքելական եկեղեցիների /Ղրիմ, Կիև, Խարկով, Լվով, Օդեսա և այլն/ գործունեությանը, ավանդական ծիսակատարություններին, եկեղեցու օրհնությանը մկրտություններին և պսակադրություններին, որը, կարծում ենք, կրթական էջում բաժին որ եղել է Սովետական տարիներին:

Հետայսու ևս, մեր հանդեսի նախատեսված այս էջերում կտպագրենք տվյալ օրվա ծիսակատարությանը համապատասխան հատվածներ Աստվածաշնչից, Գրիգոր Նարեկացու «Մատյան ողբերգության» գրքից կամ ինչպես ժողովուրդն է ասում «Նարեկ»-ից: «Նարեկ», որ ժողովրդական հավատի գորավոր բուժիչ, ամոքիչ դարձան է եղել և հաճախ դրել են հիվանդի բարձի տակ: Մեր հանդեսի կրոնական էջում բաժին կհատկացնենք նաև «Նարեկյան ընթերցումներ» համար:

Կարծում ենք, որ մեր հանդեսի նման մոտեցումները կնպաստեն սփյուռքում ապրող հայերի, հատկապես երիտասարդ սերնդի կրոնական- քրիստոնեական դաստիարակության և կատարյալ հավատի զորացման գործին:

Այս անգամ տպագրում ենք ավագ Հինգշաբթի «Ուտնվա» արարողության ժամանակ ընթերցված Երանելուն Յոհաննու Պլուզի «Աստուած սեր է» խրատը: /Եջ.էջ- 208/:

Նաև համապատասխան լուսանկարներ, «Սուրբ Զատիկ» տոնակատարությունից: «Հայկական լրատու» հանդեսի խմբագրություն

ԱՍՏՎԱԾ ՍԵՐ Է

հատված Հովհաննես Պլուզ Վարդապետի Սիրո մասին- ճառից

Աստված սեր է, ասում է Որոտման որդի Քրիստոսի սիրելի աշակերտ Հովհաննեսը. և նա, ով սիրո մեջ է բնակվում, Աստծո մեջ է բնակվում և Աստված՝ նրա մեջ: Եվ արդ, եղբայրներ, սիրո մասին այս ճառը լսեք և մտքներումդ պահեք: Ամեն ոք, ով Աստծուն է սիրում՝ նաև իր եղբորն է սիրում, որովհետև առ Աստված ունեցած սերը, եղբոր հանդեպ ունեցած սիրով է երևում: Որովհետև եղբորը, ում մարդ տեսնում է և չի սիրում, ապա Աստծուն որ չի տեսնում՝ ինչպե՞ս կարող է սիրել: Այսպես, Աստծուն սիրողներ կճանաչվենք, երբ մեր եղբորը հոգևոր սիրով սիրենք և ոչ թե մարմնավոր, որի մասին, առաջ անցնելով ասեմ, պետք է խոսենք ավելի ուշ, իր տեղում: Բայց արդ, ամեն ոք, ով սիրում է ճանաչվում է Աստծուց և ինքը ճանաչում է Աստծուն: Աստված նրա մեջ է բնակվում: Ամեն ոք, որ իր եղբորը ցավակցաբար չի սիրում՝ օտար է Աստծո համար և չի կարող աստվածային շնորհներ ընդունել: Որովհետև Ինքը՝ Տերը, սիրեց մեզ և ճշմարտության Հոգին ուղարկեց մեր մեջ բնակվելու, որպեսզի մեր իմանալի հոգիները Աստծու անիմանալի Հոգու հետ կապակցվեն: Եվ ինչպես Նա սիրեց մեզ, նույնպես և մեր մեջ է կամենում միմյանց հանդեպ սեր:

Տե՛ս, թե Աստծո մոտ սերը որչափ առավելություն ունի, որ մարդուս Աստծո նման է դարձնում, քանի որ Աստված իր սիրով մարդացավ և ցույց տվեց, որ մարդիկ իրենց սիրով Աստծո նման պիտի լինեն: Որովհետև Աստված անչափ սիրեց աշխարհը, որ մինչևիսկ իր միածին որդուն ուղարկեց աշխարհի փրկության համար: Եվ եթե մենք սիրենք միմյանց՝ ինչպես Աստված սիրեց մեզ՝ չարը ոչինչ է, որ մեր սերը խափանի: Ամեն ոք, ով սիրում է մարդկանց առաջ հայտնի է և Աստծո առաջ համարձակ, որովհետև մահացու մեղքերից երկյուղ չունի, այլ Աստծո սիրով զինված է և բոլոր երկյուղալի վտանգներից անվախ է: Ո՛ր սեր կա, այնտեղ երկյուղ չկա: Եվ ուր սեր չկա, այնտեղ դատաստանի սարսափ կա և կորստյան վախ՝ մեծ դատաստանի օրվա

համար: Եվ բացահայտ է, որ սերը ոչ միայն հավիտենական կյանքում է պտղաբերում իր խաղաղության պտուղը, այլև հալածում է այս աշխարհի բոլոր թշնամությունները՝ ն ա խ ա մ ծ ը , ա տ ե լ ո թ յ ու ն ը , ոխակալությունը, չարախոսությունը, հ ա յ ի ո յ ա ն ը , բ ա մբ ա ս ա ն ը , գոռոզությունը, անբարտավանությունը և մանավանդ բոլոր չարիքների մայրը՝ արծաթասիրությունը և ազահությունը:

Արդ, նա ով սեր ունի, այս չարիքներից հեռու է մնում և երկնային ապահով՝ խաղաղական հանգիստ ու մշտնջենական բարուն արժանի կդառնա:

Ի՞նչն է ավելի խաղաղական, քան սերը՝ ձերբազատված լինելով բոլոր խռովություններից և Աստծո համար հաճելի կատարելուց: Սերը երկնքի արքայության բանալին է և հավիտենական կյանքի ճանապարհը: Սերը մարդկանց Աստծո որդիներ և երկնքի արքայության ժառանգորդներ է դարձնում: Սերը ապականացու բնությունը անապականի է վերածում և մահկանացուն անմահության է փոխում: Սերը երկրայիններից երկնայիններ է դարձնում, հողեղեններին հրեղենների է վերածում:

...Եվ արդ ո՞վ կարող է պատմել սիրո անչափ մեծությունը, որովհետև այն անճառելի և անպատմելի է: Եվ ինչպես որ Աստծո անեղ բնությունն է անքննելի, այնպես էլ սիրո բնությունն է անքննելի: Եվ ինչպես Աստված անբավելի է, բայց բոլորին մոտ է և բնակվում է հեզերի, խոնարհների մոտ և նրանց, ովքեր իր խոսքից դողում են, նույնպես և սերը բոլորին մոտ է, ով կամենում է նրան և ինքը գալով բնակվում է իրեն խնդրողների մեջ, քանի որ սերն իր սիրելիներին սիրում է և իր ատելիներին ատում: Նրանք, ովքեր սեր են փնտրում, մոտ է նրանց աստվածապես, որովհետև Աստված սեր է և սուրբ սրտից ու անկեղծ հավատքից բխող սիրո կամեցողն է:

**«Աստված սեր է» նյութը
խմբագրությանը տրամադրել է
Հայ Առաքելական եկեղեցու
Ուկրաինայի թեմի մանկ դիվանը**

Լուսանկարային ռեպորտաժ գաղտնի տոնակատարությունից:

ՄԵՐ ԼԵԶՈՒՆ, ՄԵՐ ԽՈՍՔԸ

Այս խորագրի տակ պարբերաբար կտպագրվեն մեր ազգային՝ հայոց լեզվի դերի ու նշանակության մասին հոդվածաշարեր, որպես ազգապահպան ամենավսեմ, ամենահմայիչ ու խոշոր ազդակ՝ հա՛յ լինելու, հա՛յ մնալու վեհ առաքելությամբ ու միտումով: Կտպագրվեն նաև նշանավոր մտավորականների

մտքերը լեզվի մասին: Այս անգամ մեր ընթերցողների ուշադրությանն ենք ներկայացնում գոհարներ հայոց լեզվի մասին՝ հայոց մեծերի թևավոր ու հանրահայտ մտքերից: Այս անգամ մեր ընթերցողների ուշադրությանն ենք արժանացնում մի քանիսը, այնուհետև՝ այն կլինի շարունակական:

Լեզուն է ամեն մի ժողովրդի ազգային գոյության և էությունն ամենախոշոր փաստը, ինքնուրույնության և հեռավոր անցյալի խոշոր դրոշմը, պատմության հեռավոր անցյալի կախարդական բանալին, հոգեկան կարողությունների ամենամեծ խզանմարանը, հոգին և հոգեբանությունը:

ՀՈԿՅԱՆՆԵՍ ԹՈՒՄԱՆՅԱՆ

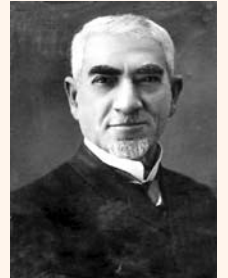

Աստղերի մեջ Դո՛ւ Լուսաստղ, իմ ազգապահ հայերեն...

ՀՈԿՅԱՆՆԵՍ ՇԻՐԱԶ

Հ ա յ ո ց
լեզո՛ւ...որքան
ավելի ես
զբաղվում
մրանով թվում
է ճոխության
հրաշք է և
ոսկու համբ,
որքան մշակում
ես, այնքան
զտվում է
և շողշողում. որքան գույներ
ունի և արտահայտչական
հնարավորություններ:

ՆԱՐ-ԴՈՍ

Լիակատար կյանքով ապրելու համար մայրենի լեզուն պետք է ոչ միայն սիրել աչքի լույսի պես, այլև՝ այն իմանալ անսխալ, խորապես: Ամեն սերունդ իր ժողովրդի լեզուն, որպես գործիք, որպես զենք՝ հղկում է,

կատարելագործում և հարստացնելով փոխանցում հաջորդ սերնդին: Այդպես ամենք և մենք. սիրե՛նք, կատարելագործե՛նք և հարստացնե՛նք մեր հայրենի գանձը՝ մեր լեզուն:

ՍՏԵՓԱՆ ԶՈՐՅԱՆ

Ձե՛զ եմ ասում, Ձե՛զ, հայոց նորահաս երիտասարդք, ձեր անունին մեռնիմ, ձեր արևին ղուրբան, տասը լեզու սովորեցե՛ք, ձեր լեզուն, ձեր հավատքը դա՛յի՛մ բռնեցեք:

ԽԱԶԱՏՈՒՐ ԱՐՈՎՅԱՆ

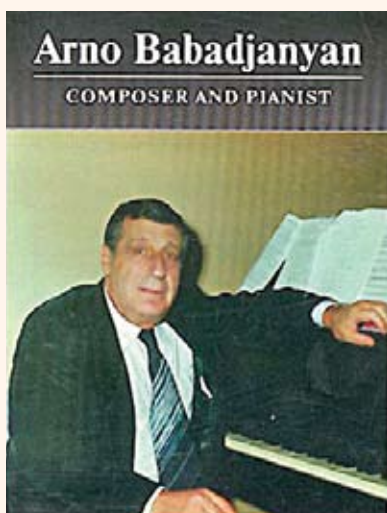
Եթե բոլոր մայրերը այնքան հայրենասեր և ազգասեր լինեն, որ իրենց զավակների հետ մայրենի լեզվով խոսեն, նրանց սրտի մեջ ազգասիրություն ձգեն, հայրենիքի սեր, էլ այնուհետև ի՞նչ մահ կարող է սպառնալ մեզ:

Բավական չէ ազգասեր և հայրենասեր լինելը, պետք է մի քիչ էլ լեզվասեր լինել, պետք է սիրել, պաշտել, զգվել հարազատ մոր հարազատ լեզուն. այս սերը կբանա մեր առջև լեզվի անհատնում ճոխությունը, նրա նրբությունն ու քաղցրությունը:

ՂԱԶԱՐՈՍ ԱՂԱՅԱՆ

В Хмельницком состоялся концерт, посвященный 90-летию со дня рождения Арно Бабаджаняна

Как сообщила организатор концерта председатель Хмельницкого областного межнационального объединения «Лига культур» – Анна Штивельбанд, в сольном исполнении лауреата многочисленных международных и всеукраинских конкурсов Светланы Бабицкой, прозвучали произведения композитора, которые были тепло восприняты аудиторией. Ведущий концерта – лауреат международных театральных конкурсов, директор монотеатра «Голос» – Сергей Трояновский.

Арно Арутюнович Бабаджанян – выдающийся советский армянский композитор и пианист, талант которого был замечен Арамом Ильичем Хачатуряном. В середине 50-х годов прошлого века композитор обрёл огромную популяр-

ность как песенник, успешно сотрудничая с поэтом Робертом Рождественским и певцами Муслимом Магомаевым и Иосифом Кобзоном (песни «Королева красоты», «Голубая тайга», «Улыбнись», «Будь со мной», «В нежданный час», «Встреча», «Воспоминание», «Позови меня», «Загадай желание», «Благодарю тебя», «Свадьба»). Феноменальный успех выпал и на долю песен, написанных в соавторстве с Евгением Евтушенко («Не спеши», «Чертово колесо», «Твои следы»), Андреем Вознесенским («Год любви», «Москва-река», «Верни мне музыку»), Леонидом Дербенёвым («Лучший город земли»). «Песня первой любви» и «Ереван» воспринимаются как гимн родному городу. Широчайшее признание имеет «Ноктюрн».

ՄԱՅԻՍԻ 9-Ը ՀԱՂԹԱՆԱԿՆԵՐԻ ԱՆՄՈՌԱՑ ՕՐԻ՝ ՄԵԾ ՀԱՅՐԵՆԱԿԱՆ-66, ԱՐՑԱԽ-ՇՈՒՇԻ-19

Ուկրաինայի, գրեթե, բոլոր հայկական համայնքներում ամենքը յուրովի նշեցին մայիսի 9-ի՝ մեծ հաղթանակի տարեդարձը, կազմակերպվեցին հայ վետերանների մեծարման երեկոներ: Երիտասարդները մեծ հետաքրքրությամբ լսեցին նրանց հուշերը՝ սխրանքով լի հերոսական անցյալի մասին:

Ուկրաինայի Հայերի միությունը մեծ հաղթանակի կապակցությամբ ևս մեկ անգամ սրտանց շնորհավորում է բոլոր վետերաններին, ցանկանում քաջառողջություն և երկար տարիների կյանք:

Ո՛չ ոք չի մոռացվել, ոչի՛նչ չի մոռացվել:

День Победы в Армянской общине

66-я годовщина победы над фашистской Германией не могла пройти незаметно для Армянской национальной общины города Харькова.

На протяжении года мы всегда держим связь с нашими ветеранами. По мере необходимости оказываем им посильную помощь. А из года в год каждое 9 мая со дня существования ООО «Армянская национальная община» собирает ветеранов и детей войны на праздничный банкет. Для тех, кто ценой своей жизни защищал родину, так же, в обязательном порядке, предусмотрены подарки и праздничный концерт. Как и в прошлом году, угощал ветеранов изысканными блюдами армянской кухни гостеприимный ресторан «Урарту». Поздравить и поблагодарить героев пришли члены правления общины, спонсоры, священник армянской церкви. Порадовали победителей ВОВ своим выступлением ученики армянской воскресной школы и участники танцевального ансамбля «Армения».

Плядя на ветеранов, нужно помнить, что много лет назад они были молоды, сильны и отважны. В свои годы они совершали подвиги, на которые сегодня мало кто способен. И пусть сейчас они слабы физически, но духа и характера им не занимать! Встречая седого старца с медалями и орденами на груди, преклоним с признательностью голову и пожелаем им долгой жизни!

По материалам газеты «Канч»

Վետերաններ ու զինվորներ, հայրենիքի քաջ ու անվախ պաշտպաններ Սրտում պահած սեր-կրակներ, անցաք կռվի հրի միջով՝ դուք անվիեր, Չի՛ մոռացվի սխրանքը ձեր, թեկուզ անցնեն շատ տարիներ ու դարեր, ԵՎ քաջազուն, և՛ անվախ, մոր կարոտով, օրհնանքով ու մաղթանքով, Դուք փայփայված, բայց հարկադրված կռվի ելաք, որ պաշտպանեք Տունը, տեղը ու հայրենին՝ փրկեք չարից, ուստի եղաք չհանդուրժող Ու տմարդի թշնամու դեմ՝ սուր շողացնող և պանծալի հաղթանակող:

Մ. ԱԹՅԱՆ

У Одессы свой Мартиросян

Мы впервые встретились на съемках передачи «Смачна ліга», когда Виктор по-джентльменски уступил мне свое место во втором ряду, бесшумно присев на галерке. Думаю, узнай я Виктора сразу, то вряд ли изобразила бы скептическую гримасу, мол, зачем Вы уселись не на Ваше место? А Виктор, наверное, подумал: «Не стоит связываться с сумасшедшей!» Так и подружились, и теперь все встало на свои места: я – обыкновенный журналист-редактор (не совсем сумасшедшая), он – почитаемый общественный и политический деятель.

– Виктор, чем заполняете свой мир? Расскажите, чем занимаетесь?

ВМ: Занимаюсь я всем понемногу. В детстве плаванием и дерганьем девиц за косы, в юности – службой на Северном флоте и учебой в Пятигорском инъязе, после окончания – морским экспедированием и воспитанием дочери. Сейчас – депутатствую в Горсовете Ильичевска и веду веселую программу на одесском телевидении, мечтаю, что когда-нибудь снова займусь плаванием и дерганием девиц за косы...

– С чего все началось?

ВМ: Что ж, тут все просто и неоригинально. Начал, собственно, с одной клетки, потом стал делиться. Когда было месяца три, по-моему, появился хвост. В четыре – был красив, так как похож на дельфина. В восемь месяцев – стало тяготить однообразие. На девятом месяце решил определить источник посторонних звуков откуда-то снаружи. Звуки манили. Я решил выйти и взглянуть. Оказалось, это Батуми. 28 февраля

1969 года. Это единственный поступок в моей жизни, который не вызывает у меня сомнения – а правильно ли я поступил?

– Каким образом судьба привела вас в Одессу?

ВМ: Очень просто – на поезде. С 1970 года мы стали жить в Одессе. Там учились в разных ВУЗах мои родители, там же они познакомились.

История одесского армянства исчисляется не одной сотней лет. Недалеко от порта, упираясь в улицу Приморскую, до сих пор сохранился Армянский переулочек – отголосок той поры, когда в порту работали целые армянские бригады. И селились со своими семьями они тоже неподалеку. Там же стояла когда-то первая армянская церковь. Если верить моим землякам, то первый храм Армянской Апостольской Церкви на территории СНГ был построен именно в Одессе. Освящать его приезжал сам Святейший Католикос – Гарегин Первый. Сейчас рядом с церковью построен новый армянский культурный центр, где армяне могут

изучать язык и культуру своего народа. А если все взрослые уйдут и прихватят с собой стулья, то на освободившемся пространстве можно даже какой-нибудь «зажигательный танец» исполнить. «Кочари», например. Но только вдвоем.

– Вы зацепились за юмор как за спасательную протинку однообразия? Как так вышло?

ВМ: Долгие годы я дружил с Игорем Лосинским – импозантным сэр-председателем команды одесских джентльменов, дважды чемпионом КВН, блестящим поэтом-переводчиком и просто легендарной личностью – а также Александром Завелионом – автором множества телепрограмм, включая «Городок», бесценным автором одесской «Юморины», непревзойденным Мастером слова и крайне добрым и уютным человеком. Когда в Одессе открылся Comedy Club Odessa Style, друзья познакомили меня с Дмитрием Шпинаревым – продюсером, «локомотивом» и идейным вдохновителем этого проекта. Они доступно объяснили Дмитрию Яковлевичу, что уважающий себя Comedy Club просто не может существовать без, хотя бы одного, Мартиросяна. Диме удалось сделать невозможное: собрать вокруг себя звезд одесского КВН (в прошлом – непримиримых соперников) и создать еди-

ный сплоченный коллектив. Чтобы этого добиться, нужно было быть только Шпинаревым! Невероятный человек. Генератор идей, успешный бизнесмен, скромнейший меценат, талантливый актер и режиссер. Я им бесконечно восхищаюсь. Проект закончился, став на прощание (в 2009 году) лауреатом премии «Народное признание». Дмитрий Романов и Евгений Воронцов стали звездами на ТНТ, Колюня Серга стал мегапопулярным кумиром девчонок на «Фабрике звезд-3», Андриан Саркисов (у нас, как и в московском Comedy, был свой Мартиросян и свой Саркисян) защитил диссертацию и стал кандидатом медицинских наук, некоторые ребята вступили в брак. В общем, каждый взял от проекта то, что хотел. И только Мартиросян как был с 2002 года депутатом горсовета, так им и остался (смеется).

– Совсем недавно Вы участвовали в передаче «Смачна ліга». Какова история? Чьему приглашению Вы не смогли отказать?

ВМ: Все тому же Диме Шпинареву. Он позвонил и сказал, что на телеканале «Интер» есть такой проект и зовут на съемку. Думаю, что к этому приложил руку еще один замечательный одессит Артем Караджян, хотя он в этом не признается. Исключительно скромный.

Об этом человеке можно слагать легенды. Чтоб много не говорить, скажу одно: как Вы думаете, где поселилась команда КВН из Армении, приехав в Одессу? Правильно, у Караджянов. Принять у себя, кормить и обиходить несколько дней целую команду, да так, чтоб об этом никто не узнал, могли только Караджяны. На таких людях – настоящих, искренних, без «понтов», готовых прийти на помощь соплеменникам – шпюрк и держится.

По телефону я предупредил авторов идеи, что не силен в приготовлении армянских блюд. Мне ответили, что для этого есть специалист. А моя задача – не мешать ему готовить и развлекать зрителя в национальном стиле. В гримерке познакомился с Арменом Борисовичем Джигарханяном. Человечище! Что там говорить – вы там были, все видели и сами общались. Собственно, потрескав бутерброды с Мэтром, можно было собираться домой. Но Он меня благословил остаться и порвать зал во время съемки передачи с его участием. Как у меня это получилось – судить вам.

– Как проходит процесс приготовления блюда? Какое блюдо Вы презентовали зрителям и жюри? Кто его готовил?

ВМ: На нашей импровизированной кухне мне повезло оказаться

с замечательным человеком – Мастером, шеф-поваром одного из киевских ресторанов – Айказом. Талантливый человек талантлив во всем! Кудесник Сквородок и Повелитель Специй оказался замечательным актером – он, нисколько не тушуясь, подыгрывал, к месту удачно шутил и вообще давал почувствовать армянское чувство локтя. В общем, Айко оказался в разы более искусным артистом, чем я – подмастерьем повара. Однако, все же надо отдать мне должное, – я не испортил работу Варпета, нарезав зелень, и запеченная севанская форель – ишхан – получилась изумительна! Я так думаю. Судя

по восхищенным лицам Толстяков

из жюри.

– Вашим конкурентом была группа «Алиби», победившая в «блюдочной схватке». Как сложились отношения с девушками?

Десерт от Виктора Мартиросяна:

Ереван. Аэропорт «Звартноц». Зима. 3 дня свирепствует непогода. Самолеты не летают. Мимо пассажиров лучше не ходить. Воздух наэлектризован. И вот небо чуть-чуть просветлело. Родилась надежда. В зал ожидания выходит, наверное, самый крупный представитель «Армавиа». Больше, видимо, не было, а меньшие идти отказались. Представитель «Армавиа», больше похожий на борца сумо, перекрикивая возмущенный гул толпы, говорит: «Уважаемые пассажиры! Сичас все палитим. Нэ бэспокойцесь. Давайцэ так, штоп никому абидна не било. Давйцэ начнём пасатку па альфавиту. Первый! Внимание! «А» – Адэсса – на посадку». И пока возмущенные пассажиры из Астрахани и Архангельска пытаются объяснить азбуку огромному альфа-самцу из «Армавиа», одеситы, даваясь от хохота и похватав сумки, несутся на регистрацию. Пока не передумали.

ВМ: По поводу отечественной эстрады у меня было достаточно предвзятое мнение. Будучи филологом по образованию и человеком, очень любящим читать, по жизни я всегда вслушиваюсь в тексты. А они в русскоязычном сегменте, как бы помягче выразиться... По поводу вокальных данных наших звездочек тоже особых иллюзий не испытывал. Про IQ и манеры я вовсе не берусь говорить – мы в Comedy выступали на одних площадках со многими представителями шоу-бизнеса.

Но барышни из группы «Алиби», доставшие мне в соперники и представлявшие итальянскую кухню, перевернули мои представления обо всем вышесказанном. Исключительно талантливые девушки. Отлично исполняют а капелла – чувствуется солидное музыкальное образование и недюжинный талант. А когда я узнал, что тексты и музыку они пишут сами, тут уж все! Безусловно, наш лаваш не поставить рядом с чиабаттой; пармезан проигрывает армянскому сыру по всем статьям; язык не повернется сравнить наш «Васпуракан» с их «Cinzano», но когда на сцене стоят два сказочных создания в коротких юбках и с ангельскими голосами – с одной стороны и непонятное седое мохнато-толстое чудовище – с другой, то выбор жюри

очевиден. И spaghetti одолеют волшебного ишхана... Как бы то ни было, было очень интересно, на съемочной площадке царил дружеская атмосфера.

– А армянские болельщики... Вы чувствовали это «огненное пламя» поддержки?

ВМ: Сказать, что они болели, – не сказать ничего! Они создавали ощущение, что ты выступаешь «на своем поле», реагировали на любую твою шутку, тонко чувствовали твою эмоциональную волну и щедро, без остатка отдавали свою энергию тебе! Я это ощущал каждой клеточкой своего стареющего армянского организма! Мальчишки и девчонки, мы были одной командой! Спасибо вам всем искреннее.

– А напоследок расскажите Вашим преданным болельщикам, какое же Ваше любимое блюдо из армянской кухни? С чем оно у вас ассоциируется?

ВМ: Из своих предпочтений могу назвать хаш, кавурму, пахлаву. И вообще, по-моему, не может быть ничего вкуснее обычного лаваша, в который завернут сыр, помидор, цикак и сноп всякой зелени! Еще обожаю грузинскую и еврейскую кухни, потому что мое детство было равномерно поделено между бабушкиным двором в Батуми и моим двором в Одессе. Сам готовить люблю под настроение. Самое главное – искренне любить тех, кому готовишь.

Беседовала
Lilit Sarkisian

Битва Армянских DJ-ев Украины

На протяжении трёх недель в разных городах Украины проводились армянские вечеринки с их участием, на которых происходило голосование. Конкурс состоял из 3 отборочных туров. Вечеринки прошли в таких городах, как Киев, Харьков, Симферополь. Несмотря на то что все конкурсанты были достойны победы, предстояло выбрать лучшего из лучших. По результатам голосования, большинство зрителей проголосовали за – Геворг Казарян (DJ Gevo) из Симферополя.

Все вечеринки сопровождались конкурсом. Ведущим вечеринок был MC Goga (Гор Карибян). Особой «изюминкой» был 'body art', кото-

рый присутствовал на всех этапах конкурса. В каждом городе была организована группа талантливых людей, которые осуществляли 'body art' в виде армянской символики или имён конкурсантов, которых они поддерживали. Обычно этот «художественный подарок» предоставлялся наиболее активно танцующим гостям. Ну и, конечно

же, неизменными спутниками всех этапов «битвы» были хорошее настроение и море позитивных эмоций!

Кроме голосования за Лучшего армянского DJ-я Украины, также проводилось голосование за лучший MIX 2011 года. Результаты

этого конкурса будут оглашены позже.

Напомним, что мероприятия проводились при поддержке САМУ (Союза армянской молодёжи Украины), МОКАО (Молодёжной организации Киевской армянской общины), КАМК (Комитета армянской молодёжи Крыма) АРМИР (Одесская молодёжная организация) HAY PROMO GROUP и СТАТУС 5156, Харьковской Молодежной Организации, АрмЭтноТур и т.д.

Поздравляем Геворга Казаряна с достойной победой и желаем Всем участникам дальнейших музыкальных шедевров.

Tigran Oganezov: головна риса успішного діджея – харизма!

Tigran Oganezov – один з найпопулярніших українських діджеїв, що виступав на одній сцені з ATB, Kyau & Albert, Marcel Woods, Leon Bolier, Marcus Schossow та David Forbes, веде власне радіошоу Automation Generation на популярній інтернет-радіостанції DI.FM, організатор Ultrasonic Festival, його треки можна почути у сетах Tiesto, Markus Schulz, Sean Tyas, Judge Jules та багатьох інших діджеїв, а останній навіть назвав його проривом 2009 року в інтерв'ю журналу DJ MAG.

Як стають діджеями і що для цього необхідно, роль рейтингів та соціальних мереж у житті музиканта та чому піратство на руку зрілим артистам – про все це в інтерв'ю розповів Tigran Oganezov.

– У ВУЗах є такі спеціальності як юрист, фізик, програміст, та немає такої як DJ. Як тоді стають діджеями?

– Як правило, діджеями стають через любов до музики та бажання ділитися своїми музичними смаками з іншими. Зараз існує величезна кількість DJ-шкіл – це найпростіший спосіб навчитися грати (користуватися спеціальною технікою) і стати трохи ближчим до подальшої професії. Хоча професія дискжокея – поняття набагато ширше та глибше, ніж банальне зведення треків!

– А що тоді потрібно, щоб досягти успіху, працюючи діджеєм?

– Універсальної формули успіху в професії DJ не існує. Та є якості, володіючи якими можна стати успішним. Це вони: харизма, власний музичний матеріал, вміння працювати з публікою, хороший музичний смак.

– Як формувався твій смак? На якій музиці ріс Tigran Oganezov?

– Танцювальну музику я слухав з 12 років. Ріс на музиці 90-х і таких стилях як Rave, Acid, Techno Rap, Breakbeat та Psy. З виконавців це були Prodigy, Scooter, Masterboy, Real 2 Reel та інші. Одного разу навіть послухав цілий альбом Sepultura – після чого зрозумів, що така музика не для мене. В кінці 90-х я міцно “підсів” на Dutch Hardcore і кілька років ця музика була для мене номером один. З роками мій смак формувався дуже стрімко і різнопланово: я пройшов через Hardcore, Hardstyle, Jumpstyle, Hard Trance та інші напрями, що згодом привело мене до

Tech Trance музики, якою я і займаюсь до сьогодні.

– Хто твої улюблені DJ-і/продюсери зараз? Є хтось, на кого ти рівняєшся?

– Важко відповісти однозначно на це питання: я полюбляю творчість багатьох артистів сучасності, і виділити когось конкретно складно! Як приклад, мені подобається грав Marco V, ідеї та аранжування Sander van Doorn, мелодійність Jochen Miller і «безшабашність» Wolfgang Gartner.

Нещодавно у Львові відбувся фестиваль Ultrasonic, співорганізатором якого ти був. Як оцінюєш цей івент? Які висновки для себе зробив?

Ultrasonic Festival – це наше творіння, і це перший безцінний досвід. Ми прагнули зробити все правильно і організовано, при цьому враховувати недоліки танцювальних заходів, що проводились раніше у Львові. Судячи з відгуків та коментарів на форумах та соцмережах, зі своїм завданням ми впорались. Ми конструктивно підійшли до кожного окремого аспекту та всіх дрібних нюансів у цілому, оскільки організація масштабного фестивалю – це дуже трудомісткий процес. Ми зробили дуже багато висновків і я особисто хочу вас запевнити, що наступні заходи під брендом Ultrasonic будуть проведені на ще вищому рівні!

Коли ми побачимо наступний фестиваль і кого з DJ-ів плануєте запросити? Чи є плани проводити Ultrasonic у інших містах?

Я поки не можу розго-лошувати дату, місце про-

ведення та лайн-ап, можу лише сказати, що фестиваль відбудеться точно!

– Що можеш сказати про ринок танцювальних івентів України і Львова зокрема?

– Мене не може не тішити той факт, що фестивалі і танцювальні заходи відбуваються не лише у столиці, але і у нашому рідному Львові, – до того ж, цілком регулярно і з хорошими хедлайнерами!

– Останнім часом можна спостерігати бум на російських діджеїв: Vobina, Moonbeam, Arty, Yuri Kane, D-Mad... А як справи з українськими? Кого б ти виділив серед українських діджеїв/продюсерів – до кого слід дивуватися?

– Російські діджеї доволі грамотно та успішно працюють як у плані музики, так і у плані реклами (а реклама напряму пов'язана з кар'єрою артиста). Для себе я виділю Arty, D-Mad, Anton Firtich, Urry Fefelove, Abramasi та Tellur – дуже цікаві та яскраві приклади!

– Що стосується українських музикантів, то я би відзначив The Madison, Dart Rayne та Andy Power. Тішить те, що все частіше у плейлістах ТОП-артистів з'являються імена наших земляків, чому я особисто дуже радий і бажаю всім ще більших успіхів!

– Як ставишся до рейтингів типу DJ Mag Top 100 DJs та українського рейтингу TopDJ, навколо якого зараз відчутний ажіотаж? Наскільки

вони об'єктивно відображають вподобання людей?

– Рейтинги – це поняття відносне і навіть суб'єктивне. Для прикладу, в результатах голосування DJ MAG ранніх років найвищі позиції посідали виключно британські діджеї, оскільки голосували в основному британці, і число голосів було мізерним. Та з кожним роком людей, які голосують, стає все більше, та і географія помітно змінилась.

Щодо рейтингу TopDJ, уа, то цього року я доволі серйозно почав займатись своєю позицією в ньому і впевнений, що можу потрапити в ТОП 20. Буду дуже вдячний за вашу підтримку!

– Яку частину в творчості DJ займають соціальні мережі? Чи можна сказати, що присутність у соцмережах зараз є обов'язковою для діджеїв?

– Завдяки новітнім технологіям з'явилося багато нових інструментів, ігнорувати які – це нерозумно і безвідповідально. Тому кожен діджей використовує по максимуму всі доступні ресурси – YouTube, SoundCloud, Twitter, Facebook, ВКонтакте тощо.

– І на завершення ще таке актуальне питання. Як ставишся до вільного розповсюдження музики в інтернеті без дотримання авторських прав, або, просто кажучи, піратства? Як музиканту найкраще діяти в таких умовах?

– Це дуже наболіле питання. Через піратство страждають музиканти і не отримують прибутку в належній мірі. У зв'язку з цим, багато хто йде зі сцени, так і не встигнувши на ній побути. Я категорично проти нелегальної музики! Та з огляду на те, що це явище зараз невід'ємне, навряд найближчим часом питання вирішиться на користь музикантів.

Друзі, купуйте музику і давайте шанс молодим талантам розвиватись, інакше на сцені завжди будуть одні і ті самі артисти!

Роман Голубовський

Український Тиждень Моді 2011: у fashion-індустрію пробивається молодий вірменський дизайнер Діана Агаян

Український Тиждень Моді – наймасштабніший високоякісний модний проект України, якому вже більше десяти років. Майже всі дизайнери, імена яких сьогодні шановані в Україні і за її межами, починали свій шлях звідси – з Ukrainian Fashion Week. Молодий вірменський дизайнер Діана Агаян, на щастя, виключенням не стала.

21 квітня, на 4-й день Тижня Моді, у проекті «Нові імена» була презентована колекція творчого дизайнерського дуету Діани Агаян та Анжели Безроди. Треба відмітити, що інформаційний партнер показу – вірмено-український молодіжний журнал TheNorDag – слідував за подіями, підтримував дівчат, хвилювався за них та, звичайно, бесідував з ними про все, що хвилює сьогодні молодих дизайнерів.

TND: Діано, задаю питання, яке хвилює майже кожного: як ти потрапила на Ukrainian Fashion week?

– Потрапити на ЮФВ було моєю заповітною мрією. Навчаючись у Київському університеті технології та дизайну, молоді спеціалісти тільки про участь на тижні моди й говорили, тому ви можете собі уявити, якою була моя ціль протягом п'яти років. Закінчивши університет, я навіть не розраховувала вже через півроку стати учасником такого престижного показу мод. Ідея щодо участі з'явилася несподівано. Протягом трьох років я шла пліч-о-пліч зі своєю подругою та напарницею Анжею Безродою, і першим поштовхом щодо участі у UFW стали слова спільного товариша, який був добре ознайомлений з нашими роботами і бачив у них потенціал. Навіть тоді такий крок у якості дизайнера здавався недосяжним. Але, порадившись з родиною, ми вирішили діяти. Вкрай обмежувала фінансова частина проекту, але завдяки матеріальній і моральній підтримці друзів та родини мрія про участь у UFW почала здаватися більш реальною. Темою моєї дипломної роботи у КНУТД був «Конструктивізм, 20-30-і роки». Стиль одягу

тих часів близький мені, і ми вирішили продовжувати ту ж тематику, але вже зупинилися на конструктивізмі 80-их років. Вже наприкінці жовтня цього року ми першими подали заяву та ескізи на участь у проекті Ukrainian Fashion Week «Нові імена» і з нетерпінням чекали відповіді. У кінці листопада нам зателефонували з комісії UFW і запросили на зустріч, мовляв, «був певний нюанс». Ця фраза нас дуже занепокоїла. Який «нюанс»? Це добре чи погано? Можливо, не можна брати участь двом дизайнерам спільно? Тобто всі можливі причини зустрічі були нами обдумані. Але, зустрівшись із членом комісії, ми зітхнули з полегшенням. «Нюансом» виявилось наступне: одна з моделей сподобалася організаторам UFW, і вони запропонували пошити їй першою за умови збереження форм плечей у пальто, які були зображені на ескізі, для того щоб розмістити саме цю модель на буклеті UFW і розіслати гостям. От тоді я й усвідомила, що потрібно діяти. І почався зовсім інший етап: закупка тканини, фурнітури, аксесуарів, взуття, відбір моделей та сам процес пошиття. Але ми вірили у свої сили: те, що декілька тижнів тому здавалось таким недосяжним, стало реальністю.

TND: Як ти визначалася зі своєю напарницею? Чому саме Анжела Безрода?

– Питання щодо вибору напарника навіть не виникло. Як я казала, з Анжею ми працюємо вже протягом трьох років, навчалися разом і розуміємо один одного з півслова. Тобто, більш близької людини для такого важливого кроку у якості дизайнера годі шукати.

Перше, що ми зробили у процесі підготовки дизайну колекції UFW, – це була подорож до Одеси за нитками для трикотажу, а в Рівному найняли майстрів для його пошиття. Потім ми знашли швей для пошиття пальтів, частково шили самі. Взуття закупили в магазині, аксесуари майстрували самі. Також важливою частиною був відбір моделей, який ми проводили самостійно. Паралельно виконували

замовлення клієнтів, тим самим заробляючи кошти для інвестування в колекцію.

TND: Яку колекцію ви презентували на Українському тижні моди? Якою була ідея?

– Наш бренд – AGAJAN&BEZRODA – презентував колекцію із назвою «Революція в стилі 80-х». Розкіш усьому – девіз 80-х минулого століття. Яскраві кольори одягу, незвичайні тканини, дивовижні деталі в одязі, прикраси, що кидаються в очі, непоєднані аксесуари, заворожуючий макіяж, начесане вверх або просто сильно скуйовджене волосся. Така вона – стиль-на жінка 80-х, яку ми представили на Українському тижні моди.

TND: Що або хто впливав на твої смаки?

– Це довга та цікава історія. Мій улюблений викладач якось запропонував мені зазирнути у творчий світ вірменського художника Мартироса Сар'яна, мовляв, мені сподобається, і я зрозумію, чого хочу. Чесно кажучи, я була не добре знайома з його малярською спадщиною. Спитала в мами та дізналася, що він для мене не просто художник, він – мій далекий родич. Справа в тім, що моя двоюрідна прабабуся – Лусік Агаян – була дружиною Мартироса Сар'яна. Передивившись усі книги вірменського мистецтва та вивчивши творчість Сар'яна

напам'ять, я зрозуміла, що знайшла напрям, за яким хочу рухатися. Стиль Сар'яна став багато в чому визначальним для моєї творчості. Ще до знайомства з малярським доробком Сар'яна мені був близький його стиль, а після тривалого вивчення спадщини Мартироса Сергійовича я відчула, що це - стиль, яким я бачу.

TND: Що спільного ти знаходиш у роботах Сар'яна та своїй колекції, презентованій на UFW?

— У наших роботах багато спільного — кольорова гамма, стилізація фруктів і квітів, а головне, фарби. Мені дуже імпонують використання ним чистих форм, контраст світла та тіні. Колір пейзажів майстра — цілісний у своїх складних зв'язках і створює колористичну гармонію. Кольором він будує простір, обсяг, повітряну перспективу. А надзвичайно глибоко він будує ним образ. Фарби в колекції нашого творчого дуєту — такі ж насичені, яскраві. Вони розвивають нове естетичне сприйняття, даючи можливість зрозуміти, що мода як складова мистецтва не є імітацією реальності: вона вимагає свободи уяви й абстрагування. Тому нам було не страшно модернізувати моду 80-их, надихаючись творами Сар'яна та конструктивізмом тих часів.

Мене приваблюють яскраві аксесуари та прості форми, які були невід'ємною частиною стильної жінки

80-их. У колекції використано переважно трикотаж та формостійкі тканини. Узявши за основу модні у 80-их жіночі легінці, ми переробили їх у «рейтузи». У колекції майже немає темних кольорів, окрім деяких крапель в аксесуарах. Темний колір люди завжди вмili додавати до життя, бо це — легко. А чи зможемо впоратися з кольором?

TND: Показ відбувся, прес-конференції завершено, критика виплескана. Як сприймаєш критичну оцінку експертів?

— Критику я сприймаю досить адекватно, але лише тоді, коли вона сказана мені особисто, а не десь на папері чи у якійсь статті. Більше того, я прекрасно усвідомлюю, що якісна критика і є тією рушійною силою, яка змушує йти вперед і постійно удосконалюватись, працювати над собою. Тому завжди хочеться відповісти на будь-які коментарі, що адресовані тобі, обговорити, виокремити раціональні пропозиції та зауваження з дискусії. І дуже ціную людей, які сміливо можуть мене критикувати. Це по-перше.

По-друге, як завжди, було багато хороших, позитивних відгуків про колекцію. Відгуків, від яких хотілось працювати, вчитися, розвиватися і займатися улюбленою справою, знаючи, що ти робиш це для людей, які тебе завжди зрозуміють і оцінять. Критики також вистачало: зокрема, людей обурили

наші прапори, форми плечей, в'язані речі. І ці відгуки були написані не в дуже коректній формі. Ніколи не подумала б, що люди можуть так жорстоко писати про світ моди, в який ми ще не вступили, але вже зайняли чергу. Зараз я пишу не тільки за свою колекцію, я читала критику про всі нові імена. Розумію, що є багато недоробок, перебільшень, але ми тільки починаємо, і замість того, щоб підтримати, дати надію, спрямувати молодих дизайнерів, які готові працювати, журналісти висловлюють жорстку і необґрунтовану критику. У черговий раз переконалась, що світ моди — це, в першу чергу, жорстокий бізнес, а не мистецтво. Хоча я з великою повагою ставлюся до дизайнерів: молодих чи вже досвідчених та видатних, які до пошиття першої колекції довго вчилися, тяжко працювали і лише тоді випускали у світ своє дітище. Адже я вважаю, що дизайнер — це не людина, яка віддала розпорядження пошити кілька суконь; більше того, дизайнер — це навіть не людина, яка отримала диплом за спеціальністю «дизайн одягу». Дизайнер — це довгі роки навчання, удосконалення, роботи, творчості; він повинен «розуміти» тканину, «розуміти» кожен шов. Хочу зазначити, що дизайнерами стають не одразу, але, оскільки я вже ступила на цей шлях, я буду вдячна будь-кому за якісну, професійну критику, яка дозволить мені впевненіше крокувати по цій дорозі.

TND: З ким із молодих дизайнерів ти познайомилася чи була знайома до показу?

— Познайомилася з Олеся Гринь та Яною Овчинніковою. З Валерією Печеною, Олею Соболю та Валерією Шафігуліною ми познайомилися ще в університеті — ми вчилися на паралелі. З дівчатами ми не вперше зустрічаємося на показах, адже в студентські роки завжди брали участь у конкурсах, які організовувалися в університеті, знаємо, яка це нелегка праця, але яке задоволення можна отримати потім.

TND: Чим зараз займаєтесь з Анжеолою?

— Ідемо вперед. Ми відкриваємо свою майстерню і працюємо. Сезони мод були, в першу чергу, масштабною рекламою для нас. Після цього клієнти знаходять нас, а ми їх. Будемо брати участь в відкритті конкурсу молодих дизайнерів «Печерські Каштани». Також, якщо наші фінанси нас не підведуть, плануємо взяти участь у проєкті Ukrainian Fashion Week «Fresh Fashion». Знаю одне: я завжди буду йти до своєї мрії і ніколи не зупинюся...

На майбутнє плани є досить скромними: працювати, творити. Звичайно, плануємо брати участь у UFW та інших конкурсах. Але для цього потрібно багато працювати, чим ми і плануємо займатися найближчим часом.

**Lilit Sarkisian
TheNorDar**

С детства в сердцах и памяти наших

В Украине существует двадцать шесть армянских общин. Практически в каждой общине существует армянская воскресная школа. Немало кому известно, что теперь в Одессе, с недавних пор, в Армянском культурном центре, каждую субботу работает бесплатный армянский сад. За два с лишним месяца набрались две группы. В младшей занимаются дети с 2 до 4 лет, а в старшей – с 4 до 6 лет. Самая главная цель и задача этого сада – с детских лет вложить в сердца и умы детей наш родной язык. Это отличная возможность для малышей и родителей, которые хотят быть преданными своим корням. Армянский

детский сад основа для обучения нашего древнего и родного языка.

С детьми занимаются две воспитательницы – Нарине Бабалян и Нарине Саргсян. На занятиях, воспитательницы говорят читают, песни поют и играют вместе с детьми только на армянском. Поверьте, это очень сложно... Ведь большинство детей не говорят, многие даже не понимают его.

От себя лично хочу выразить огромную благодарность людям, которые организовали армянский детский сад, воспитателям, которые занимаются с нашими детьми. Это «большой» шаг в развитии наших детей и нашего армянского языка.

Мои мальчики, Давид и Гарик, одни из первых детей, которые ходят в армянский сад. Детям очень нравится, они довольны и счастливы.

Известно, что с раннего

детства начинается воспитание ребёнка. Чем раньше мы начнём заботиться о корнях наших, тем увереннее будет будущее.

Эрмине Григорян,
родитель

В следующем номере

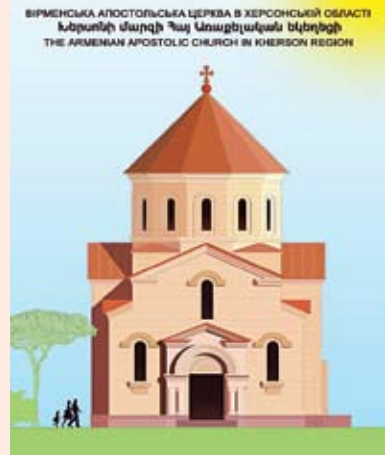
◆ У наступному номері

◆ Հաջորդ համարում

**Наш собственный
корреспондент из Европы:
Эксклюзивное интервью
с Шарлем Азнавуром**

**В Армянском культурном
центре в Одессе
состоялся
сольный концерт
Сирануш Минасян**

**В Херсоне состоялось
освящение и закладка
фундамента Армянской
Апостольской Церкви**

**Ученики 16-й школы
г. Одессы в Армянском
культурном центре**

Мисс Союза армянской молодежи Украины-2011

В следующем номере

◆ У наступному номері

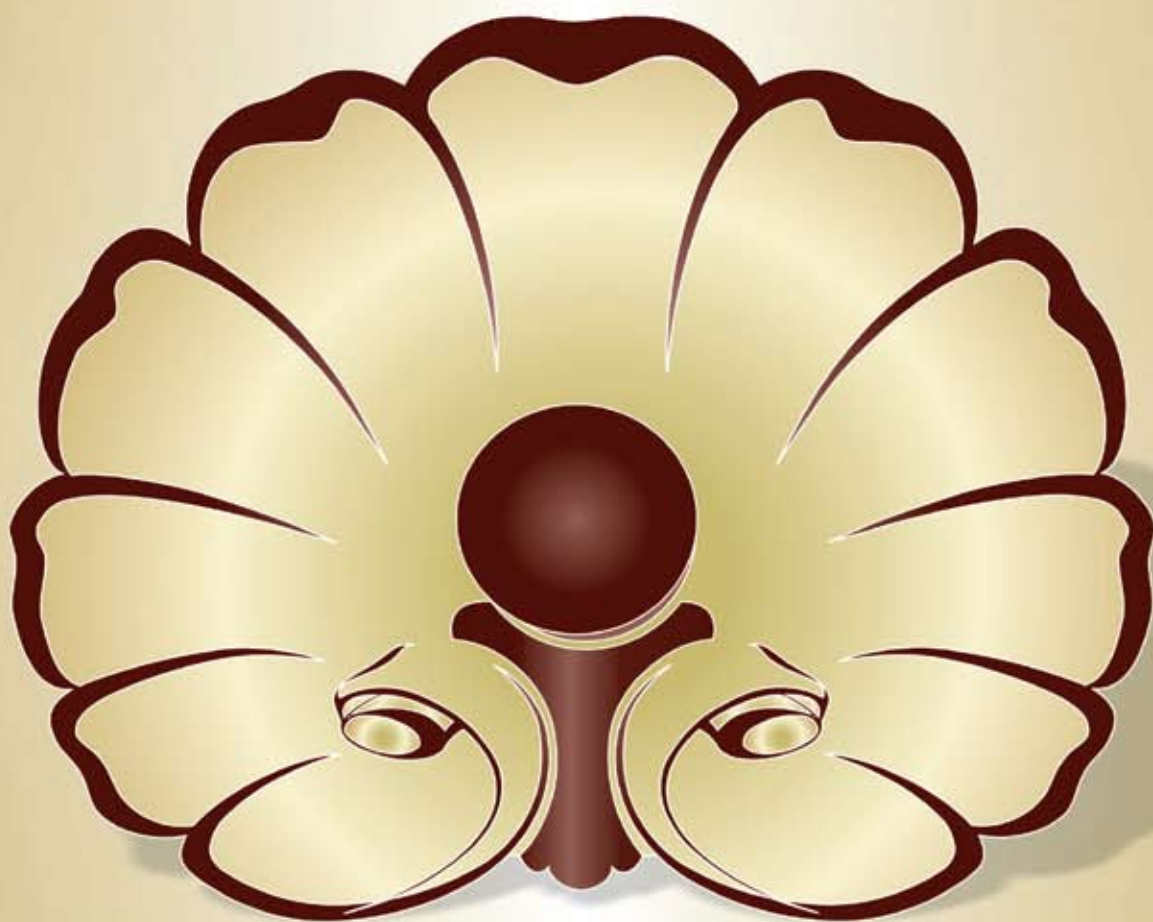
◆ Հաջորդ համարում

· Порто - Франко ·
Б А Н К

АБ «ПОРТО-ФРАНКО»

Надежность проверенная временем
Надежность проверенная временем

(048) 786-83-00
www.porto-franco.com

Ani®

Соки
премиум-
класса

Украина, г. Днепропетровск, ул. Юдина, 6, тел.: (0562) 32-47-61, 32-47-62 www.ani.ua
Представители в регионах Украины: "Санте-Алко", г. Киев, тел.: 044 35 11 285; "Санте-Алко", г. Одесса, тел.: 048 249 66 02

ВJNІ®

DRINKING MEDICINAL-TABLE MINERAL WATER

МИНЕРАЛЬНЫЕ ВОДЫ АРМЕНИИ

БЖН ЛЮКС

Лечебно-столовая
минеральная вода.
Газированная.

БЖН КЛАССИК

Лечебно-столовая минеральная вода.
Среднегазированная.

НОЙ ЛЮКС

Горная
родниковая вода.
Без газа.

Украина, г. Днепропетровск, ул. Юдина, 6, тел.: (0562) 32-47-61, 32-47-62 www.ani.ua